

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

סוכות תשפ"ז

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ח

א. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּחַטָּאוֹת הַמֵּתוֹת, אוֹ בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל, אֲפִלּוּ אֶחָד בְּרִבּוֹא - יָמוּתוּ כֻּלָּם. נִתְעָרְבוּ בְּשׁוֹר שֶׁנֶּעֶבְדָה בּוֹ עֲבֵרָה, אוֹ שֶׁהֵמִית אֶת הָאָדָם עַל־פִּי עֵד אֶחָד, אוֹ עַל־פִּי הַבְּעָלִים, בָּרוּבֵעַ, וּבִנִּרְבָּע, וּבַמֻּקְצֶה, וּבַנֶּעֱבָד, וּבָאֶתְנָן, וּבַמְּחִיר, וּבַכִּלְאַיִם, וּבַטְּרֵפָה, וּבַיּוֹצֵא דֹּפֶן - יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ, וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מֵאוֹתוֹ הַמִּין. נִתְעָרֵב בְּחֻלִּין תְּמִימִים - יִמָּכְרוּ הַחֻלִּין לִצְרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין: ב. קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּמִינוֹ - זֶה יִקָּרֵב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא, וְזֶה יִקָּרֵב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא. קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ - יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ, וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה, וּבִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה, וְיַפְסִיד הַמּוֹתָר מִבֵּיתוֹ. נִתְעָרְבוּ בִּבְכוֹר וּבְמַעֲשֵׂר - יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיֵאָכְלוּ כִּבְכוֹר וּכְמַעֲשֵׂר. הַכֹּל יְכוֹלִין לְהִתְעָרֵב, חוּץ מִן הַחַטָּאת וּמִן הָאָשָׁם: ג. אָשָׁם שֶׁנִּתְעָרֵב בִּשְׁלָמִים - יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶם יִשָּׁחֲטוּ בַּצָּפוֹן, וְיֵאָכְלוּ כָּחְמוּר שֶׁבָּהֶן. אָמְרוּ לוֹ: אֵין מְבִיאִין קָדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל. נִתְעָרְבוּ חֲתִיכוֹת בַּחֲתִיכוֹת: קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים קַלִּים, הַנֶּאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד בְּנֶאֱכָלִים לִשְׁנֵי יָמִים - יֵאָכְלוּ כָּחְמוּר שֶׁבָּהֶן: ד. אִבְרֵי חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּאִבְרֵי עוֹלָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִתֵּן לְמַעְלָן, וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת בְּשַׂר הַחַטָּאת מִלְמַעְלָן, כְּאִלּוּ הוּא עֹצִים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: תִּעָבֵר צוּרָתָן, וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה: ה. אִבְרִין בְּאִבְרֵי בַּעֲלֵי מוּמִין - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם קָרַב רֹאשׁ אֶחָד מֵהֶן - יִקָּרְבוּ כָּל הָרָאשִׁין. כְּרָעוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן - יִקָּרְבוּ כָּל הַכְּרָעַיִם. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻּלָּם, חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן - יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה: ו. דָּם שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמַיִם - אִם יֵשׁ בּוֹ מַרְאֵה דָּם - כָּשֵׁר. נִתְעָרֵב בְּיַיִן - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם. נִתְעָרֵב בְּדַם בְּהֵמָה אוֹ בְּדַם חַיָּה - רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם: ז. נִתְעָרֵב בְּדַם פְּסוּלִין - יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה. בְּדַם תַּמְצִית - יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר. אִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן - כָּשֵׁר: ח. דַּם תְּמִימִים בְּדַם בַּעֲלֵי מוּמִים - יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה. כּוֹס בְּכוֹסוֹת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם קָרַב כּוֹס אֶחָד - יִקָּרְבוּ כָּל הַכּוֹסוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻּלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן - יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה: ט. הַנִּתָּנִין לְמַטָּה, שֶׁנִּתְעָרְבוּ בַּנִּתָּנִין לְמַעְלָה - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִתֵּן לְמַעְלָה, וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הַתַּחְתּוֹנִים לְמַעְלָה, כְּאִלּוּ הֵן מַיִם, וַיַּחֲזֹר וְיִתֵּן לְמַטָּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה. וְאִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן - כָּשֵׁר: י. הַנִּתָּנִין מַתָּנָה אַחַת, שֶׁנִּתְעָרְבוּ בַּנִּתָּנִין בְּמַתָּנָה אַחַת - יִנָּתְנוּ מַתָּנָה אַחַת. מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתַּן אַרְבַּע - יִנָּתְנוּ בְּמַתַּן אַרְבַּע. מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתָּנָה אַחַת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִנָּתְנוּ בְּמַתַּן אַרְבַּע. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:

יְנָתְנוּ בְּמַתָּנָה אֶחָת. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל: "בַּל תְּגַרַע" (דְּבָרִים יג א). אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל: "בַּל תּוֹסִיף" (שָׁם). אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: לֹא נֶאֱמַר "בַּל תּוֹסִיף", אֶלָּא כְּשֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא נֶאֱמַר "בַּל תְּגַרַע", אֶלָּא כְּשֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ. וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כְּשֶׁנָּתַתָּ - עָבַרְתָּ עַל "בַּל תּוֹסִיף", וְעָשִׂיתָ מַעֲשֶׂה בְּיָדֶךָ. וּכְשֶׁלֹּא נָתַתָּ - עָבַרְתָּ עַל "בַּל תְּגַרַע", וְלֹא עָשִׂיתָ מַעֲשֶׂה בְּיָדֶךָ:

יא. הַנִּתָּנִין בִּפְנִים, שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם הַנִּתָּנִין בַּחוּץ - יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה. נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים - כָּשֵׁר. בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ - רַבִּי עֲקִיבָא פּוֹסֵל, וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִים. שֶׁהָיָה רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל הַדָּמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בַּהֵיכָל - פָּסוּל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: חַטָּאת בִּלְבָד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַף הָאָשָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ז): "כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם": יב. חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת: יָצָא אֶחָד מֵהֶן לַחוּץ - הַפְנִימִי כָּשֵׁר. נִכְנַס אֶחָד מֵהֶן לִפְנִים - רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי מַכְשִׁיר בַּחִיצוֹן, וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי: מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בַּחוּץ - לֹא עָשָׂה אֶת הַמִּשְׁאָר כַּיּוֹצֵא. מָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בִּפְנִים - אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה אֶת הַמִּשְׁאָר כַּנִּכְנָס? נִכְנַס לְכַפֵּר, אַף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא כִפֵּר - פָּסוּל, דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עַד שֶׁיְּכַפֵּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִכְנִיס שׁוּגֵג - כָּשֵׁר. כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין, שֶׁנִּתְּנוּ עַל-גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - לֹא הִרְצָה הַצִּיץ אֶלָּא עַל הַטָּמֵא, שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא, וְאֵינוֹ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ט

א. הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כָּל הָרָאוּי לָאִשִּׁים, אִם עָלָה - לֹא יֵרֵד, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו): "הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ", מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לָאִשִּׁים, אִם עָלְתָה - לֹא תֵרֵד, אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לָאִשִּׁים, אִם עָלָה - לֹא יֵרֵד. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ, אִם עָלָה - לֹא יֵרֵד, שֶׁנֶּאֱמַר: "הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ". מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לַמִּזְבֵּחַ, אִם עָלְתָה - לֹא תֵרֵד, אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לַמִּזְבֵּחַ, אִם עָלָה - לֹא יֵרֵד. אֵין בֵּין דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לְדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אֶלָּא הַדָּם וְהַנְּסָכִים, שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא יֵרֵדוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יֵרֵדוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַזֶּבַח כָּשֵׁר, וְהַנְּסָכִים פְּסוּלִים, הַנְּסָכִים כְּשֵׁרִין וְהַזֶּבַח פָּסוּל, אֲפִלּוּ זֶה וְזֶה פְּסוּלִין - הַזֶּבַח לֹא יֵרֵד, וְהַנְּסָכִים יֵרֵדוּ: ב. וְאֵלּוּ אִם עָלוּ - לֹא יֵרֵדוּ: הַלָּן, וְהַטָּמֵא, וְהַיּוֹצֵא, וְהַנִּשְׁחָט חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִים, וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שֶׁנִּשְׁחֲטָה בַּלַּיְלָה, וְשֶׁנִּשְׁפַּךְ דָּמָהּ, וְשֶׁיָּצָא דָּמָהּ חוּץ לַקְּלָעִים - אִם עָלְתָה, תֵּרֵד. רַבִּי שִׁמְעוֹן

אוֹמֵר: לֹא תֵּרֵד, שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כֹּל שֶׁפְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ - הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ - אֵין הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ: ג. אֵלּוּ לֹא הָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ: הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע, וְהַמֻּקְצֶה, וְהַנֶּעֱבָד, וְהָאֶתְנָן, וְהַמְּחִיר, וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה, וְהַיּוֹצֵא דֹּפֶן, וּבַעֲלֵי מוּמִין. רַבִּי עֲקִיבָא מַכְשִׁיר בִּבַעֲלֵי מוּמִין. רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר: דּוֹחֶה הָיָה אַבָּא אֶת בַּעֲלֵי מוּמִין מֵעַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ: ד. כֵּיצַד שֶׁאִם עָלוּ - לֹא יֵרְדוּ, כָּךְ אִם יָרְדוּ - לֹא יַעֲלוּ. וְכֻלָּן שֶׁעָלוּ חַיִּים לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ - יֵרְדוּ. עוֹלָה שֶׁעָלְתָה חַיָּה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ - תֵּרֵד. שְׁחָטָהּ בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ - יַפְשִׁיט וְינַתֵּחַ בְּמְקוֹמָהּ: ה. וְאֵלּוּ אִם עָלוּ - יֵרְדוּ: בְּשַׂר קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים, וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים, וּמוֹתַר הָעֹמֶר, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם־הַפָּנִים, וּשְׁיָרֵי הַמְּנָחוֹת, וְהַקְּטֹרֶת. הַצֶּמֶר שֶׁבְּרֹאשֵׁי כְּבָשִׂים, וְהַשֵּׂעָר שֶׁבִּזְקַן תְּיָשִׁים, וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם, בִּזְמַן שֶׁהֵן מְחֻבָּרִין - יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא א): "וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה". פֵּרְשׁוּ - לֹא יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יב): "וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם": ו. וְכֻלָּם שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - לֹא יַחֲזִיר. וְכֵן גַּחֶלֶת שֶׁפָּקְעָה מֵעַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. אֵבָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, קֹדֶם לַחֲצוֹת - יַחֲזִיר, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. לְאַחַר חֲצוֹת - לֹא יַחֲזִיר, וְאֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן: ז. כֵּיצַד שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ - כָּךְ הַכֶּבֶשׁ מְקַדֵּשׁ. כֵּיצַד שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֶּבֶשׁ מְקַדְּשִׁין אֶת הָרָאוּי לָהֶן - כָּךְ הַכֵּלִים מְקַדְּשִׁים. כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁין אֶת הַלַּח, וּמִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַיָּבֵשׁ. אֵין כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ, וְלֹא מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַלַּח. כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּקְבוּ: אִם עוֹשִׂים הֵם מֵעֵין מְלַאכְתָּן, שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהֵם שְׁלֵמִים - מְקַדְּשִׁין. וְאִם לָאו - אֵין מְקַדְּשִׁים. וְכֻלָּן אֵין מְקַדְּשִׁים אֶלָּא בַּקֹּדֶשׁ:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק י

א. כָּל הַתָּדִיר מֵחַבֵּרוֹ - קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ. הַתְּמִידִים קוֹדְמִים לַמּוּסָפִין, מוּסְפֵי שַׁבָּת קוֹדְמִין לְמוּסְפֵי רֹאשׁ־חֹדֶשׁ, מוּסְפֵי רֹאשׁ־חֹדֶשׁ קוֹדְמִין לְמוּסְפֵי רֹאשׁ־הַשָּׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כח): "מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה": ב. וְכָל הַמְקֻדָּשׁ מֵחֲבֵרוֹ - קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ. דַּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדַם עוֹלָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצֶּה. אִבְרֵי עוֹלָה קוֹדְמִין לְאִמּוּרֵי חַטָּאת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כָּלִיל לָאִשִּׁים. חַטָּאת קוֹדֶמֶת לָאָשָׁם, מִפְּנֵי שֶׁדָּמָהּ נִתָּן עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת וְעַל הַיְסוֹד. אָשָׁם קוֹדֵם לְתוֹדָה וּלְאֵיל נָזִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים. הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קוֹדְמִין לִשְׁלָמִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וּטְעוּנִים לֶחֶם. שְׁלָמִים קוֹדְמִין לִבְכוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְעוּנִין מַתָּן אַרְבַּע וּסְמִיכָה וְנִסָּכִים וּתְנוּפַת חָזֶה וָשׁוֹק: ג. הַבְּכוֹר קוֹדֵם לַמַּעֲשֵׂר, מִפְּנֵי שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ מֵרֶחֶם, וְנֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים. הַמַּעֲשֵׂר קוֹדֵם לָעוֹפוֹת,

מִפְּנֵי שֶׁהוּא זֶבַח, וְיֵשׁ בּוֹ קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - דָּמוֹ וְאֵמוּרָיו: ד. הָעוֹפוֹת קוֹדְמִין לַמְּנָחוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִינֵי דָמִים. מִנְחַת חוֹטֵא קוֹדֶמֶת לְמִנְחַת נְדָבָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בָּאָה עַל חֵטְא. חַטַּאת־הָעוֹף קוֹדֶמֶת לְעוֹלַת־הָעוֹף. וְכֵן בְּהֶקְדֵּשָׁה: ה. כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, קוֹדְמוֹת לָאֲשָׁמוֹת, חוּץ מֵאֲשַׁם מְצֹרָע, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בָּא עַל־יְדֵי הֻכְשַׁר. כָּל הָאֲשָׁמוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בָּאִין בְּנֵי שְׁתַּיִם, וּבָאִין בְּכֶסֶף שְׁקָלִים, חוּץ מֵאֲשַׁם נָזִיר וַאֲשַׁם מְצֹרָע, שֶׁהֵן בָּאִין בְּנֵי שְׁנָתָן וְאֵינָן בָּאִין בְּכֶסֶף שְׁקָלִים: ו. כֵּיצַד שֶׁהֵן קוֹדְמִים בְּהַקְרָבָתָן - כָּךְ הֵן קוֹדְמִים בַּאֲכִילָתָן. שְׁלָמִים שֶׁל אֶמֶשׁ וּשְׁלָמִים שֶׁל הַיּוֹם - שֶׁל אֶמֶשׁ קוֹדְמִין. שְׁלָמִים שֶׁל אֶמֶשׁ וְחַטָּאת וְאָשָׁם שֶׁל הַיּוֹם - שְׁלָמִים שֶׁל אֶמֶשׁ קוֹדְמִין; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַחַטָּאת קוֹדֶמֶת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים: ז. וּבְכֻלָּם - הַכֹּהֲנִים רַשָּׁאִין לְשַׁנּוֹת בַּאֲכִילָתָן, לְאָכְלָן צָלוּיִים, שְׁלוּקִים, וּמְבֻשָּׁלִים, וְלָתֵת לְתוֹכָן תִּבְלֵי חֻלִּין וְתִבְלֵי תְרוּמָה, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן; רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תִּבְלֵי תְרוּמָה, שֶׁלֹּא יָבִיא אֶת הַתְּרוּמָה לִידֵי פְּסוּל: ח. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: אִם רָאִיתָ שֶׁמֶן שֶׁהוּא מִתְחַלֵּק בָּעֲזָרָה - אֵין אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁאֹל: 'מַה הוּא?' אֶלָּא: מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצֹרָע. אִם רָאִיתָ שֶׁמֶן שֶׁהוּא נָתוּן עַל־גַּבֵּי הָאֻשִּׁים - אֵין אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁאֹל: 'מַה הוּא?' אֶלָּא: מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֲנֵי הַמָּשִׁיחַ. שֶׁאֵין מִתְנַדְּבִים שֶׁמֶן. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: מִתְנַדְּבִים שֶׁמֶן:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק יא

א. דַּם חַטָּאת שֶׁנִּתַּז עַל הַבֶּגֶד - הֲרֵי זֶה טָעוּן כִּבּוּס, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין הַכְּתוּב מְדַבֵּר אֶלָּא בַּנֶּאֱכָלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ו): "בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ תֵּאָכֵל" - אֶחָד הַנֶּאֱכָלֶת וְאֶחָד הַפְּנִימִית טְעוּנוֹת כִּבּוּס, שֶׁנֶּאֱמַר: (שָׁם) "תּוֹרַת הַחַטָּאת", תּוֹרָה אַחַת לְכָל הַחַטָּאוֹת: ב. חַטָּאת פְּסוּלָה - אֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּבּוּס, בֵּין שֶׁהָיָה לָהּ שְׁעַת הַכֹּשֶׁר, בֵּין שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שְׁעַת הַכֹּשֶׁר. אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שְׁעַת הַכֹּשֶׁר? שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטְמְאָה, וְשֶׁיָּצְאָה. וְאֵיזוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שְׁעַת הַכֹּשֶׁר? שֶׁנִּשְׁחֲטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין, וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ: ג. נִתַּז מִן הַצָּוָאר עַל הַבֶּגֶד - אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס. מִן הַקֶּרֶן וּמִן הַיְסוֹד - אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס. נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה, וַאֲסָפוֹ - אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס. אֵין טָעוּן כִּבּוּס, אֶלָּא הַדָּם שֶׁנִּתְקַבֵּל בַּכְּלִי וְרָאוּי לְהַזָּיָה. נִתַּז עַל הָעוֹר, עַד שֶׁלֹּא הֻפְשַׁט - אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס. מִשֶּׁהֻפְשַׁט - טָעוּן כִּבּוּס, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַף מִשֶּׁהֻפְשַׁט - אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס. אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס, אֶלָּא מְקוֹם הַדָּם, וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל טֻמְאָה, וְרָאוּי לְכִבּוּס: ד. אֶחָד הַבֶּגֶד וְאֶחָד הַשַּׂק וְאֶחָד הָעוֹר - טְעוּנִין כִּבּוּס בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. וּשְׁבִירַת כְּלִי חֶרֶס - בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.

וּמְרִיקָה וּשְׁטִיפָה בִּכְלִי נְחשֶׁת - בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. זֶה חֹמֶר בַּחַטָּאת מִקָּדְשֵׁי־קָדָשִׁים: ה. בֶּגֶד שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים - נִכְנָס וּמְכַבְּסוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים - קוֹרְעוֹ, וְנִכְנָס וּמְכַבְּסוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. כְּלִי חֶרֶס שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים - נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים - נוֹקְבוֹ, וְנִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ: ו. כְּלִי נְחשֶׁת שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים - נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ. נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים - פּוֹחֲתוֹ, וְנִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ: ז. אֶחָד שֶׁבִּשֵּׁל בּוֹ, וְאֶחָד שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ רוֹתֵחַ, אֶחָד קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים וְאֶחָד קָדָשִׁים קַלִּים - טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: קָדָשִׁים קַלִּים אֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: אִם בִּשֵּׁל בּוֹ מִתְּחִלַּת הָרֶגֶל - יְבַשֵּׁל בּוֹ אֶת כָּל הָרֶגֶל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עַד זְמַן אֲכִילָה. מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה: מְרִיקָה - כִּמְרִיקַת הַכּוֹס, וּשְׁטִיפָה - כִּשְׁטִיפַת הַכּוֹס. מְרִיקָה - בְּחַמִּין, וּשְׁטִיפָה - בְּצוֹנֵן. וְהַשְּׁפוּד וְהָאַסְכְּלָא מַגְעִילָן בְּחַמִּין: ח. בִּשֵּׁל בּוֹ קָדָשִׁים וְחֻלִּין, אוֹ קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קַלִּים: אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם - הֲרֵי הַקֵּלִים נֶאֱכָלִין כַּחֲמוּרִין, וְאֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה, וְאֵינָם פּוֹסְלִין בְּמַגָּע. רָקִיק שֶׁנָּגַע בְּרָקִיק, וַחֲתִיכָה בַּחֲתִיכָה - לֹא כָּל הָרְקִיקִין וְלֹא כָּל הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרִין: אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מָקוֹם שֶׁבָּלַע:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק יב

א. טְבוּל יוֹם וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִים - אֵינָן חוֹלְקִין בַּקָּדָשִׁים לֶאֱכֹל לָעֶרֶב. אוֹנֵן - נוֹגֵעַ, וְאֵינוֹ מַקְרִיב, וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכֹל לָעֶרֶב. בַּעֲלֵי מוּמִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין - חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין, אֲבָל לֹא מַקְרִיבִין. וְכָל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַעֲבוֹדָה - אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר. וְכָל שֶׁאֵין לוֹ בַּבָּשָׂר - אֵין לוֹ בָּעוֹרוֹת. אֲפִלּוּ טָמֵא בִּשְׁעַת זְרִיקַת דָּמִים, וְטָהוֹר בִּשְׁעַת הַקְטֵר חֲלָבִים - אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ז, לג): "הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה": ב. כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בִּבְשָׂרָהּ - לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שָׁם): "עוֹלַת אִישׁ" - עוֹלָה שֶׁעָלְתָה לָאִישׁ. עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא עָלְתָה לַבְּעָלִים - עוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים. אֶחָד עוֹלַת הָאִישׁ וְאֶחָד עוֹלַת הָאִשָּׁה - עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים: ג. עוֹרוֹת קָדָשִׁים קַלִּים - לַבְּעָלִים, וְעוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים - לַכֹּהֲנִים. קַל וָחֹמֶר, מָה אִם עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בִּבְשָׂרָהּ - זָכוּ בְּעוֹרָהּ, קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁזָּכוּ בִּבְשָׂרָהּ - אֵינוֹ דִין שֶׁיִּזְכּוּ בְּעוֹרָן. אֵין 'מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ', שֶׁאֵין לוֹ עוֹר מִכָּל מָקוֹם: ד. כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁאֵרַע בָּהֶם פְּסוּל קֹדֶם לְהֶפְשֵׁטָן - אֵין עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים. לְאַחַר הֶפְשֵׁטָן - עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים: מִימֵי לֹא

רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית־הַשְּׂרֵפָה. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ, שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר, וְנִמְצָא טְרֵפָה, שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין ׳לֹא רָאִינוּ׳ רְאָיָה, אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵפָה: ה. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים: בִּזְמַן שֶׁהֵם נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן - נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן, וּמְטַמְּאִין בְּגָדִים. וְאִם אֵינָן נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן - נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה, וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים: ו. הָיוּ סוֹבְלִין אוֹתָן בְּמוֹטוֹת. יָצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה, וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ - הָרִאשׁוֹנִים מְטַמְּאִין בְּגָדִים, וְהָאַחֲרוֹנִים - אֵינָן מְטַמְּאִים בְּגָדִים, עַד שֶׁיֵּצְאוּ. יָצְאוּ אֵלּוּ וְאֵלּוּ - אֵלּוּ וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵלּוּ וְאֵלּוּ אֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים, עַד שֶׁיֵּצֵאת הָאוּר בְּרֻבָּן. נִתַּךְ הַבָּשָׂר - אֵין הַשּׁוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק יג

א. הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ - חַיָּב עַל הַשְּׁחִיטָה, וְחַיָּב עַל הָעֲלִיָּה. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: שָׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - חַיָּב. שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - פָּטוּר, שֶׁלֹּא הֶעֱלָה בַּחוּץ אֶלָּא דָּבָר פָּסוּל. אָמְרוּ לוֹ: אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ פְּסָלוֹ: ב. טָמֵא שֶׁאָכַל, בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא וּבֵין קֹדֶשׁ טָהוֹר - חַיָּב. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר - חַיָּב. וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא - פָּטוּר, שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָּבָר טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ: אַף טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר, כֵּיוָן שֶׁנִּגַּע בּוֹ - טִמְּאָהוּ. וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא - פָּטוּר, שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל טֻמְאַת הַגּוּף: ג. חֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה מִבָּעֲלִיָּה, וּבָעֲלִיָּה מִבַּשְּׁחִיטָה. חֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה: שֶׁהַשּׁוֹחֵט לַהֶדְיוֹט - חַיָּב. וְהַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט - פָּטוּר. חֹמֶר בָּעֲלִיָּה: שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַּסַּכִּין וְשָׁחֲטוּ - פְּטוּרִים. אָחֲזוּ בְּאֵבֶר וְהֶעֱלוּהוּ - חַיָּבִין. הֶעֱלָה וְחָזַר וְהֶעֱלָה וְחָזַר וְהֶעֱלָה - חַיָּב עַל כָּל עֲלִיָּה וַעֲלִיָּה, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת, וְאֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲלֶה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַפִלּוּ הֶעֱלָה עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הָאֶבֶן - חַיָּב: ד. אֶחָד קָדָשִׁים כְּשֵׁרִין, וְאֶחָד קָדָשִׁים פְּסוּלִין, שֶׁהָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ - חַיָּב. הַמַּעֲלֶה כַּזַּיִת מִן הָעוֹלָה וּמִן הָאֲמוּרִין בַּחוּץ - חַיָּב. הַקֹּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ, וּמִנְחַת נְסָכִין, שֶׁהִקְרִיב מֵאֶחָד מֵהֶן כַּזַּיִת בַּחוּץ - חַיָּב. רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת כֻּלּוֹ. וְכֻלָּם שֶׁהִקְרִיבָן בִּפְנִים, וְשִׁיֵּר בָּהֶן כַּזַּיִת, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ - חַיָּב. וְכֻלָּן שֶׁחָסְרוּ כָּל שֶׁהֵן, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ - פָּטוּר: ה. הַמַּקְרִיב קָדָשִׁים וְאֵמוּרֵיהֶם בַּחוּץ - חַיָּב. מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ - פָּטוּר. קָמְצָהּ, וְחָזַר קָמְצָהּ לְתוֹכָהּ, וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ - חַיָּב: ו. הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה, שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ - חַיָּב. רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי. אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ - חַיָּב. שְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה, שֶׁהִקְרִיב

אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ - חַיָּב. רַבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי. אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ - חַיָּב. הַזּוֹרֵק מִקְצָת דָּמִים בַּחוּץ - חַיָּב. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אַף הַמְנַסֵּךְ מֵי חָג בֶּחָג בַּחוּץ - חַיָּב. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: שְׁיָרֵי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ - חַיָּב: ז. הַמּוֹלֵק אֶת הָעוֹף בִּפְנִים, וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - חַיָּב. מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - פָּטוּר. הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בִּפְנִים, וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - פָּטוּר. שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ - חַיָּב. נִמְצָא, דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ מִבִּפְנִים - פְּטוּרוֹ בַּחוּץ. דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ בַּחוּץ - פְּטוּרוֹ בִּפְנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ - חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בּוֹ בִּפְנִים שֶׁהֶעֱלָהוּ בַּחוּץ; חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ: ח. הַחַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּכּוֹס אֶחָד, נָתַן בַּחוּץ, וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים, בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ - חַיָּב, שֶׁכָּלוּ רָאוּי לָבוֹא בִּפְנִים. קִבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת: נָתַן שְׁנֵיהֶן בִּפְנִים - פָּטוּר. שְׁנֵיהֶן בַּחוּץ - חַיָּב, אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ - פָּטוּר. אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בִּפְנִים - חַיָּב עַל הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר. לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְמַפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה, וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ, וְאַחַר־כָּךְ נִמְצְאַת הָרִאשׁוֹנָה, וְהָרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת, שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בִּפְנִים - פָּטוּר. שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ - חַיָּב. אַחַת בִּפְנִים וְאַחַת בַּחוּץ - פָּטוּר. אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בִּפְנִים - חַיָּב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת. כֵּיצַד שְׁתֵּיהֶן בִּפְנִים - פָּטוּר. שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ - חַיָּב. אַחַת בִּפְנִים וְאַחַת בַּחוּץ - פָּטוּר. אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בִּפְנִים - חַיָּב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה - כְּדֵי הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ - כְּדֵי הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֵרְתָּהּ:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק יד

א. פָּרַת חַטָּאת שֶׁשְּׂרָפָהּ חוּץ מִגִּתָּהּ, וְכֵן שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ - פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יז): "וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ" - כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לָבוֹא אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, אֵין חַיָּבִין עָלָיו: ב. הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע, וְהַמֻּקְצֶה, וְהַנֶּעֱבָד, וְהָאֶתְנָן, וְהַמְּחִיר, וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה, וְיוֹצֵא דֹּפֶן, שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ - פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יז, ד): "לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה'" - כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לָבוֹא לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה', אֵין חַיָּבִין עָלָיו. בַּעֲלֵי מוּמִין, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִים, בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִים שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ - פָּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִים - פָּטוּר. וּבַעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין - עוֹבְרִין בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תּוֹרִים שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, וּבְנֵי־יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ - פָּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: בְּנֵי־יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן - פָּטוּר. וְתוֹרִים שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן - בְּלֹא תַעֲשֶׂה. אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ וּמְחֻסַּר זְמָן - פָּטוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לָבוֹא לְאַחַר זְמָן - הֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל שֶׁאֵין בּוֹ כָּרֵת - אֵין בּוֹ בְּלֹא תַעֲשֶׂה: ג. מְחֻסַּר זְמָן - בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בִּבְעָלָיו. אֵיזֶה הוּא מְחֻסַּר זְמָן בִּבְעָלָיו? הַזָּב, וְהַזָּבָה, וְיוֹלֶדֶת, וּמְצֹרָע, שֶׁהִקְרִיבוּ

חַטָּאתָם וַאֲשָׁמָם בַּחוּץ - פְּטוּרִין. עוֹלוֹתֵיהֶן וְשַׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ - חַיָּבִין. הַמַּעֲלֶה מִבְּשַׂר חַטָּאת, מִבְּשַׂר אָשָׁם, מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים, מִבְּשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים, וּמוֹתַר הָעֹמֶר, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם־הַפָּנִים, וּשְׁיָרֵי מְנָחוֹת, הַיּוֹצֵק, הַבּוֹלֵל, הַפּוֹתֵת, הַמּוֹלֵחַ, הַמֵּנִיף, הַמַּגִּישׁ, הַמְסַדֵּר אֶת הַשֻּׁלְחָן, וְהַמֵּטִיב אֶת הַנֵּרוֹת, וְהַקּוֹמֵץ, וְהַמְקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ - פָּטוּר. אֵין חַיָּבִין עָלָיו: לֹא מִשּׁוּם זָרוּת, וְלֹא מִשּׁוּם טֻמְאָה, וְלֹא מִשּׁוּם מְחַסַּר בְּגָדִים, וְלֹא מִשּׁוּם רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם: ד. עַד שֶׁלֹּא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן - הָיוּ הַבָּמוֹת מֻתָּרוֹת, וַעֲבוֹדָה בַּבְּכוֹרוֹת. מִשֶּׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן - נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת, וַעֲבוֹדָה בַּכֹּהֲנִים. קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים - בְּכָל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל: ה. בָּאוּ לַגִּלְגָּל - הֻתְּרוּ הַבָּמוֹת. קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים - בְּכָל מָקוֹם: ו. בָּאוּ לְשִׁילֹה - נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. לֹא הָיָה שָׁם תִּקְרָה, אֶלָּא בַּיִת שֶׁל אֲבָנִים מִלְמַטָּן, וִירִיעוֹת מִלְמַעְלָן, וְהִיא הָיְתָה "מְנוּחָה" (דְּבָרִים יב, ט). קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי - בְּכָל הָרוֹאֶה: ז. בָּאוּ לְנוֹב וְלִגְבְעוֹן - הֻתְּרוּ הַבָּמוֹת. קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים -נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים - בְּכָל עָרֵי יִשְׂרָאֵל: ח. בָּאוּ לִירוּשָׁלַיִם - נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת, וְלֹא הָיָה לָהֶם עוֹד הֶתֵּר, וְהִיא הָיְתָה נַחֲלָה. קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי - לִפְנִים מִן הַחוֹמָה: ט. כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת, וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת בַּחוּץ - הֲרֵי אֵלּוּ בַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת, וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת - הֲרֵי אֵלּוּ בַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת - הֲרֵי אֵלּוּ בַּעֲשֵׂה וְאֵין בָּהֶם בִּלֹּא תַעֲשֶׂה: י. אֵלּוּ קָדָשִׁים קְרֵבִין בַּמִּשְׁכָּן: קָדָשִׁים שֶׁהֻקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן. קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר - קְרֵבִין בַּמִּשְׁכָּן. וְקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד - בְּבָמָה. קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד שֶׁהֻקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן - יִקְרְבוּ בַּמִּשְׁכָּן. וְאִם הִקְרִיבָן בְּבָמָה - פָּטוּר. מַה בֵּין בָּמַת יָחִיד לְבָמַת צִבּוּר? סְמִיכָה, וּשְׁחִיטַת צָפוֹן, וּמַתָּן סָבִיב, וּתְנוּפָה, וְהַגָּשָׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין מִנְחָה בַּבָּמָה, וְכֹהוֹן, וּבִגְדֵי שָׁרֵת, וּכְלֵי שָׁרֵת, וְרֵיחַ נִיחוֹחַ, וּמְחִצָּה בַּדָּמִים, וּרְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם. אֲבָל הַזְּמַן, וְהַנּוֹתָר, וְהַטָּמֵא - שָׁוִין בָּזֶה וּבָזֶה:

סְלִיק מַסֶּכֶת זְבָחִים

מִשְׁפָּטִים קיג.
[יוֹם רִאשׁוֹן]

נִשְׁרָא, וְתָב לְאַתְרֵיהּ. כֵּיוָן דַּהֲוָה יָתִיב עַל כּוּרְסְיֵיהּ, אִתְיַישַׁב בְּדַעְתֵּיהּ וַהֲוָה מְמַלֵּל בְּדַעְתֵּיהּ מִלִּין דְּחָכְמְתָא יַקִּירָא. בְּהַהִיא שַׁעֲתָא הֲוָה אָמַר, וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה, שַׁבְתִּי וַדַּאי מֵהַהוּא אָרְחָא, שַׁבְתִּי מֵהַהִיא חָכְמְתָא, וְאִתְיַשֶּׁבֶת בְּלִבָּאי וּבְדַעְתָּאי. וּכְדֵין וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׁוּקִים.

וְכִי זְעִירִין אִנּוּן בְּעָלְמָא דְּאִיהוּ אֲמַר אֶת כָּל הָעֲשׁוּקִים, אֶלָּא, מַאי עֲשׁוּקִים אִלֵּין דְּהוּא אָמַר. אִנּוּן יְנוֹקִין דְּמֵתִין בְּתוּקְפָּא דְּאִמְּהוֹן, דְּקָא עֲשׁוּקִים מִכַּמָּה סִטְרִין, עֲשׁוּקִים בַּאֲתָר עִלָּאָה דְּלְעֵילָּא, וַעֲשׁוּקִים לְתַתָּא. וְהָא חַבְרַיָּיא אִתְּעָרוּ, וְהָכִי הוּא, אֲבָל סַגִּיאִין אִנּוּן. קוּם סָבָא, אִתְּעַר בְּחֵילָךְ. סָבָא אֵימָא מִילָּךְ, דְּוַדַּאי בְּלָא דְּחִילוּ תֵּימָא.

לֵית עֲשׁוּק כְּאִנּוּן עֲשׁוּקִים, דַּהֲוָה אִיהוּ עָשִׁיק בְּקַדְמִיתָא, אוֹ מִתְּלָתָא לְאָחֳרָא, כְּמָה דִּכְתִיב (שְׁמוֹת לד, ז): פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים.

הֵיךְ הֲוָה עָשִׁיק. שְׁלֹמֹה מַלְכָּא צַוַּוח וְאָמַר (מִשְׁלֵי כח, יז): אָדָם עָשֹׁק בְּדַם נָפֶשׁ עַד בּוֹר יָנוּס אַל יִתְמְכוּ בוֹ. כֵּיוָן דְּהוּא עָשׁוּק, בְּדַם נָפֶשׁ, הוּא, אוֹ בְּנוֹ, אוֹ בֶּן בְּנוֹ, יְהוֹן עֲשׁוּקִין בְּטִיקְלָא, דִּכְתִיב עַד בּוֹר יָנוּס אַל יִתְמְכוּ בוֹ. עַד הַהוּא בּוֹר רַק יָנוּס מֵאֲתָר קַדִּישָׁא, וְאַל יִתְמְכוּ בּוֹ בְּהַאי עָלְמָא. כֵּיוָן דְּאִיהוּ עָשׁוּק בְּדַם נֶפֶשׁ, אִיהוּ, אוֹ זַרְעֵיהּ, לֶהֱוֹוֹ עֲשׁוּקִים מֵהַהוּא סִטְרָא אָחֳרָא.

אִית עָשׁוּק, מִשְּׁאָר עֲשׁוּקִים, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא יט, יג): לֹא תַעֲשֹׁק אֶת רֵעֲךָ. אִיהוּ עָבַר וְעָשַׁק, אִיהוּ עָשׁוּק בִּבְנוֹי, מֵהַהוּא סִטְרָא אָחֳרָא. וּבְגִין כָּךְ אָמַר, אֶת כָּל הָעֲשׁוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, קָאִימְנָא בְּכָל אִנּוּן עֲשׁוּקִים, בְּכָל סִטְרִין דַּעֲשָׁק.

וַאֲמַאי אִנּוּן עֲשׁוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אִי עֲשִׂיָּיה אִיהִי לִשְׁבָחָא, לָאו עֲשִׂיָּיה דִּלְהוֹן אֶלָּא לְעֵילָּא מִן שְׁמָשָׁא.

אֲבָל וַדַּאי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ, אֶלָּא כֵּיוָן דְּעֲשׂוּקִים מֵרוּחֲיהוֹן תַּמָּן, אֲמַאי אַתְיָין לְהַאי עָלְמָא. אֶלָּא רוּחִין וַדַּאי נַעֲשׂוּ, אִתְעֲבִידוּ בְּרוּחִין וּבְגוּפָא בְּהַאי עָלְמָא, כֵּיוָן דְּאִשְׁתְּכְלַל גּוּפָא דִּלְהוֹן, וְאִתְעֲבִיד הַהוּא רוּחָא בְּגוּפָא זַךְ וְנָקִי בְּלָא לְכְלוּכָא דְּחוֹבִין, בְּהַאי עָלְמָא, כְּדֵין אִתְעֲשָׁק גּוּפָא, כְּמָה דְּאִתְעֲשָׁק רוּחָא. וְהַאי אִיהוּ גּוּפָא, דְּאִתְהֲנֵי בֵּיהּ יַתִּיר מִכֹּלָּא. וַעֲשׂוּקִין אַחֲרָנִין אִית, בְּכַמָּה זִינִין מֵרוּחִין תַּמָּן, וְלָא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִין. אֲבָל אִלֵּין, אִנּוּן עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אִית אַחֲרָנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאַטְרָחוּ בְּנֵי נָשָׁא לְמָארֵיהוֹן. וּמַאן אִיהוּ. מַאן דְּעָשִׁיק אִתְּתָא דְּחַבְרֵיהּ בִּטְמִירוּ, אוֹ בְּאִתְגַּלְיָיא. וְהַהוּא וַלְדָּא דְּאִתְיְלִיד מִנַּיְיהוּ, עָשׁוּק אִיהוּ, בְּלָא רְעוּתָא דְּמָארֵיהוֹן, וְלָא יָדַע בַּעְלָהּ דְּאִתְּתָא, אִנּוּן עוֹבָדִין עֲשׂוּקִין אִנּוּן, וְאַטְרָחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֶעְבַּד לוֹן גּוּפָא, וּלְצַיְירָא לוֹן צוּרָה, אִלֵּין עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וַדַּאי גּוּפִין דִּלְהוֹן, עַל פָּרְחָא. בְּגִין כָּךְ, שְׁלֹמֹה מַלְכָּא אָמַר (קֹהֶלֶת ד, א): וָאָרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשֻׁקִים, בְּכָל זִינֵי עֲשׂוּקִים קָאִימְנָא, אִנּוּן אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְאִתְעֲבִידוּ בַּעֲשִׁיָּיה.

כְּמָה דְּהָנֵי אִנּוּן עֲשׂוּקִין, דְּכְבָר נַעֲשׂוּ בְּעָרְלָה, רַבִּי וְנָטִיל וְגָדִיל גּוּפָא, וְעָבִיד לֵיהּ, וּלְבָתַר עַשְׁקִין לוֹן מִנֵּיהּ, וְנַטְלִין לוֹן, הָרֵי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל כֻּלָּא קָאִימְנָא שְׁלֹמֹה מַלְכָּא וְאָמַר, קָאִימְנָא עַל כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים, כֻּלָּא אוֹשְׁדִין דִּמְעִין, עִם טַעֲנָה קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָנֵי אוֹשְׁדִין דִּמְעִין, דְּהָא עָרְלָה רַבִּי לוֹן, וְגָדִיל לוֹן, עַד י״ג שְׁנִין, וּלְבָתַר עַשְׁקִין לוֹן מֵעָרְלָה, וְנָטִיל לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא לָךְ עֲשׂוּקִין אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כְּבָר.

עָבַר עֲבֵירָה קַטְלִין לֵיהּ. לוֹן אִית טַעֲנָה, וּזְמִינִין לוֹמַר, מָארֵי דְּעָלְמָא, תִּינוֹק בַּר יוֹמֵיהּ דְּחָב, דַּיְינִין לֵיהּ דִּינָא. אֲנָא בַּר יוֹמֵיהּ הֲוֵינָא, דְּהָא מֵהַהוּא יוֹמָא קָרֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּן, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ב, ז): יְיָ אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי

מִשְׁפָּטִים קיג:

[יוֹם שֵׁנִי]

הַיּוֹם יִלְדְתִּיךָ, מָארֵיהּ דְּעָלְמָא, יְלִיד בַּר יוֹמָא, דִּינָא עַבְדִין לֵיהּ, הֲרֵי דְּמַעַת אִנּוּן הָעֲשׁוּקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם.

וְאִית עָשׁוּק אַחֵר, הַהוּא עָשׁוּק דְּאִקְרֵי מַמְזֵר, כַּד נָפַק מֵעָלְמָא, מִיָּד מַפְרִישִׁין לֵיהּ מִקְּהָלָתָא דְּעַמָּא קַדִּישָׁא. הַהוּא מַמְזֵר, עַנְיָא מִסְכְּנָא, אוֹשִׁיד דְּמְעִין קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַטְעִין קָמֵיהּ, מָארֵיהּ דְּעָלְמָא, אִי אֲבָהָתַי חָאבוּ, אֲנָא מָה חוֹבָא עֲבִידְנָא, הָא עוֹבָדַאי, מִתְתַּקְּנָן לְקַמָּךְ הֲווֹ, וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשׁוּקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אִנּוּן עֲשׁוּקִים, אִית לוֹן טַעֲנָה קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמֵהַהִיא טַעֲנָה לֵית לוֹן מְנַחֵם, וְלֵית דְּיָתִיב מִלָּה עַל לִבְּהוֹן.

וּמַה דְּאָמַר וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשֻׁקִים, אִלֵּין אִנּוּן דְּמִתִּין בְּתוּקְפָּא דְּאִמְּהוֹן, אִלֵּין עַבְדִין לְאוֹשָׁדָא דְּמְעִין, לְכָל בְּנֵי עָלְמָא, בְּגִין דְּלֵית דְּמְעִין דְּנַפְקֵי מִלְּבָּא, כְּהָנֵי דְּמְעִין, דְּכָל בְּנֵי עָלְמָא תָּווֹהִין וְאָמְרִין, דִּינִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְשׁוֹט אִנּוּן, וְעַל אֹרַח קְשׁוֹט אַזְלִי. הָנֵי מִסְכְּנֵי יְנוּקֵי דְּלָא חָאבוּ, אֲמַאי מִיתוּ, אָן דִּינָא דִּקְשׁוֹט, דְּעָבִיד מָארֵי עָלְמָא. אִי בְּחוֹבֵי אֲבָהַתְהוֹן אִסְתַּלְּקֵי מֵעָלְמָא, אֲמַאי. וַדַּאי אֵין לָהֶם מְנַחֵם.

תּוּ, וְהִנֵּה דְּמַעַת הָעֲשׁוּקִים, הַהוּא דְּמְעָה דְּלְהוֹן בְּהַהוּא עָלְמָא, דְּקָא מְגִינִין עַל חַיָּיא. דְּתָנָן, אֲתָר אִית מִתְתַּקְנָא לוֹן בְּהַהוּא עָלְמָא, דַּאֲפִלּוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים לָא יַכְלִין לְקַיְּימָא תַּמָּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָחִים לוֹן, וְאִתְדַּבַּק בְּהוּ, וְאַתְקִין בְּהוּ מְתִיבְתָּא עִלָּאָה דְּיֵלֵיהּ. וְעָלַיְיהוּ כְּתִיב (תְּהִלִּים ח, ג): מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז. וּמַאי תּוּעַלְתָּא עַבְדִין תַּמָּן, וַאֲמַאי סַלְּקִין תַּמָּן. דִּכְתִיב (שָׁם): לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן אִית אֲתָר אָחֳרָא לְבַעֲלֵי תִּיוּבְתָּא.

תָּנֵינָן, עֲשָׂרָה דְּבָרִים אִתְבְּרִיאוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת כו׳. הַכְּתָב וְהַמִּכְתָּב וְהַלּוּחוֹת. דִּכְתִיב (שְׁמוֹת לב, טז): וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא. מַאי אִירְיָא מִדְּהָכִי דְּעֶרֶב שַׁבָּת הֲוָה, וְדִילְמָא אֶלֶף שְׁנִין לְבָתַר, אוֹ בְּשַׁעֲתָא דְּקַיְּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא

דְּסִינַי. אֶלָּא, וַדַּאי הָכִי הוּא דִּבְעֶרֶב שַׁבָּת הֲוָה. תָּא חֲזֵי, בְּכָל עוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, לָא אִתְּמַר שֵׁם מָלֵא, אֶלָּא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכָל מַה דְּאִתְּבְּרֵי. וְכֻלְּהוּ שֵׁם אֱלֹהִים, עַד דְּכָל עוֹבָדָא אִשְׁתְּכְלַל בְּעֶרֶב שַׁבָּת. מִדְּאִשְׁתְּכְלַלוּ כָּל עוֹבָדָא, אִקְרֵי יְיָ אֱלֹהִים, שֵׁם מָלֵא.

וְאַף עַל גַּב דִּבְשֵׁם אֱלֹהִים אִתְּבְּרֵי כֻּלָּא, לָא אִשְׁתְּכְלַל בַּעֲשִׂיָּה כָּל מַה דְּאִתְּבְּרֵי, עַד עֶרֶב שַׁבָּת. בְּהַהִיא שַׁעֲתָא אִשְׁתְּכְלַל כֻּלָּא בַּעֲשִׂיָּה, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, ב): מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְקַיְימָא בְּמַעֲשֶׂה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהַלְחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כַּד אִשְׁתְּכְלַל עָלְמָא, בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשֶׂה, וְלָא לְבָתַר, דִּכְתִיב יְיָ אֱלֹהִים, וּבְדָא אִשְׁתְּכְלַל עָלְמָא, וְקַיְימָא עַל קִיּוּמֵיהּ.

תָּא חֲזֵי, בְּהַהִיא שַׁעֲתָא דְּתָבַר מֹשֶׁה הַלּוּחוֹת, דִּכְתִיב, (שְׁמוֹת לב, יט): וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר. צָף אוֹקְיָינוּס מֵאַתְרֵיהּ, וְסָלִיק לְשַׁטְפָּא עָלְמָא. חָמָא מֹשֶׁה דְּאוֹקְיָינוּס סָלִיק לְגַבַּייהוּ, וַהֲוָה בָּעֵי לְשַׁטְפָּא עָלְמָא, מִיָּד וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף אוֹתוֹ בָּאֵשׁ וְגוֹ', וַיִּזֶּר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. קָם מֹשֶׁה עַל מֵי אוֹקְיָינוּס וְאָמַר, מַיָּא מַיָּא מָה אַתּוּן בָּעָאן. אָמְרוּ וְכִי אִתְקָיָים עָלְמָא אֶלָּא בְּאוֹרַייְתָא דִּלוּחוֹת, וְעַל אוֹרַייְתָא דְּשָׁקְרוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל.

מִיָּד אָמַר לוֹן, הָא כָּל מַה דְּעָבְדוּ בְּחוֹבָא דְּעֶגְלָא, הָא מָסִיר לְכוֹן, וְלָא דַּי כָּל אִנּוּן אַלְפִין דְּנָפְלוּ מִנַּייהוּ, מִיָּד וַיִּזֶּר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. לָא הֲווֹ מִשְׁתַּכְּכֵי מַיָּא, עַד דְּנָטִיל מַיָּא מִנַּייהוּ וְאַשְׁקֵי לוֹן, מִיָּד אִשְׁתְּקַע אוֹקְיָינוּס בְּאַתְרֵיהּ.

דְּהָא בְּהַהוּא מִדְּבָּר לָא הֲווֹ מַיָּא, דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר כ, ה): לֹא מְקוֹם זֶרַע וְגוֹ', וּמַיִם אַיִן לִשְׁתּוֹת. וְאִי תֵּימָא, לְבֵירָא דְּמִרְיָם אַרְמֵי לֵיהּ. חַס וְשָׁלוֹם דְּתַמָּן שָׁדֵי מֹשֶׁה דְּכִרְעָא בִּישָׁא דָּא לְמִשְׁתֵּי לְבָתַר. וְתוּ, דְּעַד כָּאן לָא הֲוָה לְהוּ בֵּירָא, עַד דְּאָתוּ לְמִדְבַּר מַתָּנָה, דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר כא, יח): בְּאֵר חָפָרוּהָ שָׂרִים וְגוֹ', וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה. מִתַּמָּן יַרְתוּ בֵּירָא. כְּתִיב הָכָא עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וּכְתִיב הָתָם (בְּרֵאשִׁית א, ב): עַל פְּנֵי תְהוֹם.

חָרוּת עַל הַלֻּחֹת, מַאי חָרוּת עַל הַלֻּחֹת. הָכִי אוּקְמוּהָ, חֵירוּת מִמַּלְאַךְ הַמָּוֶת, חֵירוּת מִשִּׁעְבּוּד מַלְכִיּוֹת.

מִשְׁפָּטִים קיד.
[יוֹם שְׁלִישִׁי]

חֵירוּת מִכֹּלָּא, הָכִי הוּא. וּמַאי חָרוּת. גּוּשְׁפַּנְקָא דְּעָלְמָא דְּאָתֵי, דְּבֵיהּ הַוָּה חֵירוּת, בְּכָל מִינֵי חֵירוּת. וְאִלְמָלֵא לָא אִתְבָּרוּ, כָּל מַה דְּאָתָא לְעָלְמָא לְבָתַר, לָא אָתָא, וַהֲוּוּ יִשְׂרָאֵל דְּיוּקְנָא דְּמַלְאָכִין עִלָּאִין דְּלְעֵילָּא. וְעַל דָּא אַכְרִיז קְרָא וְאָמַר, וְהַלּוּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגוֹ׳, לָא תֵּימָא דְּלְבָתַר דְּעָלְמָא אִשְׁתָּכְלַל, וְאַדְכַּר שֵׁם מָלֵא הַוּוּ, אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא דְּאִשְׁתָּכְלַל בְּשֵׁם אֱלֹהִים, עַד לָא יֵיעוּל שַׁבָּת.

הֵמָּה, מַאי הֵמָּה. הִפּוּךְ מה״ה הָוּוּ. מִתְּרִין סִטְרִין הָוּוּ. חֲדָא בְּעוֹבָדָא, וַחֲדָא דְּחֵירוּת לְעֵילָּא, רָשִׁים לְעֵילָּא לְנַטְרָא לְכֹלָּא. וְעַל דָּא המ״ה. וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא, אֶשָּׁא אוּכְמָא עַל גַּבֵּי אֶשָּׁא חִוָּורָא. מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא, הַיְינוּ דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר יח, כג): וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא. חָרוּת כְּמָה דְּאִתְמַר, דְּהָא יוֹבֵל קָרֵי חָרוּת, וְעָבִיד חֵירוּת לְכָל עָלְמִין.

עַד כָּאן חַבְרַיָּיא, מִכָּאן וְהָלְאָה תִּנְדְּעוּן, דְּהָא סִטְרָא בִּישָׁא לָא שַׁלְטָא עֲלַיְיכוּ, וַאֲנָא יֵיבָא סָבָא, קָאֵימְנָא קָמַיְיכוּ, לְאִתְעָרָא מִלִּין אִלֵּין, קָמוּ אִנּוּן, כְּמַאן דְּאִתְעַר מִשֵּׁינָתֵיהּ, וְאִשְׁתְּטָחוּ קָמֵיהּ, וְלָא הֲווּ יַכְלִין לְמַלָּלָא. לְבָתַר שַׁעֲתָא בָּכוּ.

פָּתַח רַבִּי חִיָּיא וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ו): שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ וְגוֹ׳, שִׂימֵנִי כַחוֹתָם, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְדַּבְּקָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּבַעְלָהּ, אִיהִי אָמְרַת שִׂימֵנִי כַחוֹתָם, אָרְחָא דְּחוֹתָם, כֵּיוָן דְּאִתְדַּבָּק בְּהַהוּא אֲתָר דְּאִתְדַּבָּק שָׁבִיק בֵּיהּ כָּל דְּיוּקְנֵיהּ, אַף עַל גַּב דְּהַהוּא חוֹתָם אָזִיל הָכָא וְהָכָא, וְלָא קַיְימָא תַּמָּן, וְהָא אִתְעֲבָר מִנֵּיהּ, כָּל דְּיוּקְנֵיהּ שָׁבִיק תַּמָּן, וְתַמָּן קַיְימָא. אוֹף הָכִי אָמְרַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כֵּיוָן דְּאִתְדַּבָּקְנָא בָּךְ, כָּל דְּיוּקְנִי לִיהֲוֵי חָקִיק בָּךְ, דְּאַף עַל גַּב דְּאֵיזִיל הָכָא אוֹ הָכָא, תִּשְׁפַּח דְּיוּקְנִי חָקִיק בָּךְ וְתִדְכַּר לִי.

וְכַחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ, כְּמָה דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו): שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי, אוֹף הָכִי, תְּהֵא

דִּיוּקְנִי חָקִיק תַּמָּן. וּבְכֵן אֱהֵא בָּךְ מִתְדַּבְּקָא לְעָלְמִין, וְלָא אִתְנְשֵׁי מִינָךְ. כִּי עַזָּה כַּמָּוֶת אַהֲבָה, תַּקִּיפָא כַּמָּוֶת אַהֲבָה, בְּתוּקְפָּא תַּקִּיף, כְּהַהוּא אֲתָר דְּשַׁרְיָא בֵּיהּ מוֹתָא. אַהֲבָה, הַהוּא אֲתָר דְּאִקְרֵי אַהֲבַת עוֹלָם.

קָשֶׁה כִּשְׁאוֹל קִנְאָה, אוּף הָכִי, דְּהָא אִלֵּין שְׁמָהָן, מֵהַהוּא סִטְרָא אִנּוּן. רִשְׁפֵּיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ, מַאן אִנּוּן רִשְׁפֵּי אִלֵּין, אִנּוּן אַבְנִין וּמַרְגְּלָן טָבָאן, דְּאִתְיְלִידוּ מֵהַהוּא אֵשׁ. שַׁלְהֶבֶת יָהּ. מֵהַהוּא שַׁלְהוֹבָא, דְּנָפְקָא מֵעָלְמָא עִלָּאָה, וְאִתְאַחֲדָא בִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא חַד יְחוּדָא, וַאֲנָן, הָא אַהֲבָה וּרְשָׁפִין דְּשַׁלְהוֹבָא דִּלְבָּא אֲבַתְרָךְ, יְהֵא רַעֲוָא, דְּדִיוּקָנָא דִּילָן תְּהֵא חֲקוּקָה בְּלִבָּךְ, כְּמָה דְּדִיוּקָנָא דִּילָךְ חֲקוּק בְּלִבָּן. נָשַׁק לוֹן, וּבָרִיךְ לוֹן וְאָזְלוּ.

כַּד מָטוּ לְגַבֵּי דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, וְסָחוּ לֵיהּ כָּל מַה דְּאִירַע לוֹן, חַדֵּי וְתַוְּוה, אָמַר, זַכָּאִין אַתּוּן דְּזָכִיתוּן לְכָל הַאי, וּמַה הֲוֵיתוּן בַּהֲדֵי אַרְיֵא עִלָּאָה, גִּיבָּר תַּקִּיף, דְּלָא הֲווֹ כַּמָּה גִּיבָּרִין לְגַבֵּיהּ כְּלוּם, וְלָא יְדַעְתּוּן לְאִשְׁתְּמוֹדָעָא לֵיהּ מִיַּד, תַּוְּוהְנָא אֵיךְ אִשְׁתְּזַבְתּוּן מֵעוֹנְשָׁא דִּילֵיהּ, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא לְשֵׁזָבָא לְכוֹן, קָרָא עָלַיְיהוּ (מִשְׁלֵי ד, יח): וְאוֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם. בְּלֶכְתֵּךְ לֹא יֵצַר צַעֲדֶךָ וְאִם תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל (מִשְׁלֵי ד, יב). וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר (יְשַׁעְיָה ס, כא).

רַעְיָא מְהֵימְנָא: כִּי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים. אִלֵּין מִיכָאֵל וְס״מ. וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ, בְּגָלוּתָא. עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ, דָּא ס״מ. כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא, לְהָשִׁיב אֲבֵדָה. וַאֲבַתְרֵיהּ לְהָשִׁיב הַגָּזֵל. אָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָתִיד לְאָהַדְרָא לָךְ אֲבֵדָה דַּאֲבַדְתְּ בְּגִין עֵרֶב רַב, וְדָא כַּלָּה דִּילָךְ, דִּבְזִמְנָא דְּעָבְדוּ עֵרֶב רַב יַת עֶגְלָא, נַפְקַת כַּלָּה דִּילָךְ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת לב, יט): וַיִּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת הַלֻּחֹת.

וְאִתְּמַר בָּךְ לֵךְ רֵד, הָתָם קָא רָמִיז נְחִיתוּ דִּילָךְ, בְּגָלוּתָא רְבִיעָאָה, לֵךְ,

מִשְׁפָּטִים קִיד:
[יוֹם רְבִיעִי]

כְּגוֹן (בְּרֵאשִׁית יב, א): לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וְגוֹ׳. הָכָא ש, הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר (אִיּוֹב לג, כט). הָכָא קָא רָמִיז לֶךְ לְךָ תְּלַת זִמְנִין בְּגָלוּתָא. רְבִיעָאָה וַד, בְּגִין בַּת יְחִידָה, כַּלָּה דִּילָךְ, דְּנַפְלַה. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (עָמוֹס ה, ב): נָפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וּמִיַּד דְּאַנְתְּ נָחִית בְּגִינֵיהּ, תָּקוּם עֲלָךְ, וְהַאי אִיהוּ הַשָּׁבַת אֲבֵדָה דִּילָךְ, דְּלָאו לְמַגָּנָא אִתְגַּלְיָא לָךְ אוֹרַיְיתָא, יַתִּיר מִכָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִסְתַּלָּקַת לְגַבָּךְ, כְּמַיָּא דְּבְאֵר דְּאִסְתַּלָּקוּ לְגַבָּךְ, וְלָא לַאֲבָהָן, וְלָא לְבַר נָשׁ, דְּהָא בְּאֵר מַכֶּרֶת אֲדוֹנֶיהָ. וְאוֹרַיְיתָא דָּא אִתְמַר עָלָהּ (בַּמִּדְבָּר כא, טז): וּמִשָּׁם בְּאֵרָה הִיא הַבְּאֵר וְגוֹ׳. הַבְּאֵר הִיא מַלְיָא, וְלָא נָפְקִין מֵימוֹי לְבַר. וְאִיהוּ בְּאֵר מַיָּא דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאַפִּיק כָּל מַיִין, וְכָל מַיִין דְּעָלְמָא עָאלִין בֵּיהּ, וְלָא נָפְקִין מֵימוֹי לְבַר.

וְאִיהוּ בְּאֵר דַּאֲפִלּוּ כָּל בְּנֵי עָלְמָא שָׁאֲבִין מִנֵּיהּ מַיָּא, וַאֲפִלּוּ כָּל עַנָּנֵי עָלְמָא, לָא חֲסֵרִין מִנֵּיהּ, אֲפִילּוּ כְּחוּט הַשַּׁעֲרָה. בְּגִין דִּבְאֵר דָּא, לֵית לֵיהּ סוֹף, יַתִּיר עָמוֹק הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִתְמַר בָּהּ (אִיּוֹב יא, ט): וְרָחְבָה מִנִּי יָם. וּבְכַד דִּילֵיהּ, מַאן דְּשָׁאֲבִי מִנֵּיהּ מַיָּא, אִיהוּ בָּלַע כָּל חָכְמָתִין דְּעָלְמָא, כָּל שֶׁכֵּן בְּאֵר עַצְמוֹ.

וְכֵן עָתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהַדְּרָא לָךְ גְּוַל דִּילָךְ, דְּאִיהוּ מַטֶּה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוּאֵל ב׳ כג, כא): וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי, דְּעָלָךְ אִתְמַר אִישׁ מִצְרִי. וּבְגָלוּתָא דִּילָךְ וּבְגִלְגּוּלָא דִּילָךְ, יַפְרִישׁ לָךְ עָרֵי מִקְלָט, לְשֵׁזָבָא, מִכַּמָּה דְּרַדְפִין אֲבַתְרָךְ, דְּלֵית לְהוֹן סוֹף.

וְהַאי אִיהוּ פִּקּוּדָא לְהַפְרִישׁ עָרֵי מִקְלָט לְמַאן דְּקָטַל, בְּגִין הַהוּא מִצְרִי דְּקָטַלַת בְּמִצְרַיִם, דְּתַמָּן הֲוָה נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי וְכָל מַשְׁרְיָיתֵיהּ, דַּהֲווֹ סָחֲרִין לֵיהּ, וְקָטְלַת לֵיהּ בְּלָא זִמְנֵיהּ, וְלָא דָּחַלְתְּ מֵרוֹדְפִין דִּילֵיהּ, דִּבְכַמָּה אַתְרִין רָדְפוּ אֲבָתָרָךְ, כַּמָּה נָשִׁין בִּנְעָרוּתָךְ, דְּאִנּוּן נַעֲמ״ה אַגְרַ״ת לִילִי״ת אוּכְמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב לָךְ עָרֵי מִקְלָט, לְאִשְׁתְּזָבָא מִנְּהוֹן, וְאִנּוּן שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה.

בְּגִין דְּאַתְּ בֵּן יָהּ, בְּרָא דְּאַבָּא וּדְאִמָּא. בָּתַר דְּהַדְרַת בְּהֵ״א בְּתִיּוּבְתָּא, אִסְתְּלַקְתְּ בַּבִּינָה, יה״ו, אִילָנָא דְּחַיֵּי, וּבְגִינָהּ אַתְּ זָכֵי לְאָת ה׳, בְּגִין דְּאַעְילַת גַּרְמָךְ אֲבַתְרָהָא, בְּתִיּוּבְתָּא לְאָהַדְּרָא לָהּ לְמָרָךְ, וּלְסַלְקָא לָהּ מִגָּלוּתָא, וְלָא לְקַבְּלָא אַנְתְּ אַגְרָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שַׁוֵּי שְׁמֵיהּ בָּךְ, וּבְגִין דְּמַחֲשָׁבָה דִּילָךְ הַוַת לְעִלַּת הָעִלּוֹת, שַׁוִּי בָּךְ מַחֲשַׁבְתֵּיהּ, דְּאִיהִי יו״ד הֵ״א וָא״ו הֵ״א. וְעִלַּת הָעִלּוֹת, אִיהוּ מְיַחֵד אִלֵּין אַתְוָון בָּךְ, לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא לֵיהּ בְּאִלֵּין אַתְוָון.

וּבְגִין דְּאַתְּ הַוִּית גּוֹמֵל חֶסֶד עִם שְׁכִינְתָּא, דְּכָל פִּקּוּדִין דִּילָךְ לְקַיְּימָא, אִיזֶהוּ חָסִיד הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ. יָהַב לָךְ מִדַּת חֶסֶד. וּבְגִין דְּנָטַרְתְּ פִּקּוּדִין דְּלָא תַּעֲשֶׂה, וַהֲוָה לָךְ לְאִתְגַּבְּרָא עַל יִצְרָךְ, לְמִקְשָׁר לֵיהּ תְּחוֹת יָדָךְ, וְלָא אִשְׁתַּדְּלַת בְּהַאי פִּקּוּדָא, אֶלָּא לְקַשְׁרָא סמא״ל תְּחוֹת יָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבַת זוּגֵיהּ דְּאִיהִי שִׁפְחָתָא בִּישָׁא, תְּחוֹת יַד גְּבִירְתָּא. לוֹן וּלְכָל מְמָנָן וּלְכָל מַשְׁרְיָין דִּלְהוֹן. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהַב לָךְ, מִדַּת גְּבוּרָה דִּילֵיהּ, לְמֶהֱוֵי בְּסִיַּעְתָּךְ דְּיִתְחַלְחַלוּן וְיִדַּחֲלוּן מִינָּךְ, סמא״ל וּבַת זוּגֵיהּ וְכָל מְמָנָן וּמַשְׁרְיָין דִּלְהוֹן, וְיִהוֹן קְשׁוּרִים בְּשַׁלְשְׁלָאֵי תְּחוֹת יָדָךְ.

וּבְגִין דְּהַדְרַת בְּתִיּוּבְתָּא, בְּאוֹת בְּרִית, נָחִית בִּינָה יה״ו, לְאִתְחַבְּרָא בְּצַדִּיק. בְּגִינָךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהִיב לָךְ אוֹת בְּרִית צַדִּיק דִּילֵיהּ. וּבְגִין דְּמַחֲשָׁבָה טוֹבָה עָבַדְתְּ כֹּלָּא, הָכִי נָחִית שְׁמָא מְפָרַשׁ עָלָךְ, וּמִתַּמָּן, נָחִית עָלָךְ.

וּבְגִין דְּאַנְתְּ תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹמָא, בְּתֵרִין שִׁפְוָון דִּילָךְ בִּצְלוֹתָא, לְשַׁבְּחָא לְמָרָךְ, בַּאֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, בְּתֵרִין שִׁפְוָון דִּילָךְ. בִּנְבִיאִים וּבַכְּתוּבִים. וּבְכָל מִינֵי זְמָר וְנִגּוּן בִּצְלוֹתָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִית לוֹן בְּשִׁפְוָון דִּילָךְ. כָּל שֶׁכֵּן דַּרְגָּא דִּילָךְ, עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וּבֵיהּ אִשְׁתַּדְּלַת בְּכָל יוֹמִין דִּילָךְ בִּקְשׁוֹט, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהֲבֵיהּ לָךְ, לְסַלְקָא לָךְ בֵּיהּ בְּתוֹרַת אֱמֶת, כְּלִילָא מִכָּל מִדּוֹת וְאַתְוָון, בְּשָׁמָא מְפָרַשׁ בְּאַרְבַּע אַתְוָון. דְּקַדְּמָ דְּחָזַרְתְּ בְּתִיּוּבְתָּא

מִשְׁפָּטִים קטו.
[יוֹם חֲמִישִׁי]

לָא הֲוֵית, אֶלָּא בְּאֵילָנָא דְּטוֹב וָרָע, עֶבֶד וְנַעַר הֲוָה שְׁמָךְ בְּקַדְמִיתָא, וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה (שְׁמוֹת ב, ו), עֶבֶד נֶאֱמָן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר יב, ז): לֹא כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְהַהוּא רַע, שׁוּתָּפָא דְּעֶבֶד, גָּרַם לָךְ לְמֶחֱטֵי בַּסֶּלַע, בְּגִין דְּמַטֵּה דְּאִתְמְסַר לָךְ, הֲוָה דְּאֵילָנָא דְּטוֹב וָרָע, מְטַטְרוֹ"ן טוֹב, סָמָא"ל רָע.

וּכְעָן, דְּחָזַרְתְּ בְּתִיּוּבְתָּא, וְאִתְדַּבְּקַת בְּאֵילָנָא דְּחַיֵּי, הָא נַפְקַת מֵעֶבֶד, וְאִתְהַדַּרְתְּ בֵּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמַטֶּה דְּאִתְמְסָר בִּידָךְ, יְהֵא עֵץ חַיִּים, וי, דְּאִיהוּ בֵּן יָ"ה, וְתֵיעוּל בְּמ"ט אַנְפִּין דִּילָךְ בְּאוֹרַיְיתָא, וְיִתְעֲבֵד מוֹט. וְיִתְקָיֵים בָּךְ, (תְּהִלִּים נה, כג): לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק. מ"ט אַנְפִּין, מ"ט אַתְוָון דִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וּבָרוּךְ שֵׁם, שִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא עִלָּאָה, וי עִלָּאָה תִּפְאֶרֶת. שִׁית תֵּיבִין תִּנְיָינִין, דְּבָרוּךְ שֵׁם, וי תִּנְיָינָא צַדִּיק. מ"ט. בְּאֶמְצָעִיתָא א. וַיִּשָּׁאוּהוּ בַּמּוֹט בְּשִׁנַּיִם.

בְּלָא וָא"ו בְּאֶמְצָעִיתָא, אִיהוּ מ"ט. וְצַדִּיק מ"ט לִפְנֵי רָשָׁע. וּמַאן גָּרַע דָּא. א'. אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים. דְּחַמְשִׁין תַּרְעִין אִתְיְהִיבוּ לָךְ, חָסֵר חַד, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, חֲמִשִּׁים שַׁעֲרֵי בִינָה נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה, חוּץ מֵאֶחָד. וְהַאי אִיהוּ א', דְּחָסֵר מֵחֲמִשִּׁין, וְאִשְׁתְּאַר מ"ט, וְדָא גָּרִים לָךְ צַדִּיק מ"ט לִפְנֵי רָשָׁע. מַאי רָשָׁע. דָּא סמא"ל.

וְהַאי אִיהוּ מ"ט, מִן מַטֶּה דִּילָךְ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת יז, ט) וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. מַטֵּה דִּילָךְ הוּא מַטֶּה דְּמֹשֶׁה, וּבְגִין דָּא א, דְּאִיהִי בִינָה, חוֹזֶרֶת לָךְ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּמַתְנִיתִין, אֶלֶף בִּינָה. דְּחָזְרַת לָךְ בְּתִיּוּבְתָּא, וְתֵיעוּל בֵּין וָ"ו, וְאִתְעֲבִיד וָא"ו, לְקַיֵּים בָּךְ לְיִשְׂרָאֵל (יְשַׁעְיָה נד, ז): וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֲקַבְּצֵךְ. מִתַּמָּן וְאֵילָךְ יִתְקַיֵּים בָּךְ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק.

בְּהַהוּא זִמְנָא, יִתְקַיְּימוּ בָּךְ תְּרֵין פִּקּוּדִין. חַד (דְּבָרִים כב, ד): הָקֵם תָּקִים עִמּוֹ. תִּנְיָנָא (שְׁמוֹת כג, ה): עָזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ. הָקֵם עִם וי עִלָּאָה, מָשִׁיחַ רִאשׁוֹן. תָּקִים עִם וי תִּנְיָינָא. עִמּוֹ, דָּא בֶּן עַמְרָם, דְּסִלִּיקַת לַבִּינָה דְּאִיהִי א'.

וּלְמַאן הָקֵם תָּקִים. לְאָת ה׳. דְּנַפְלַת בְּאָלֶף חֲמִשָּׁאָה, בָּתַר ע״ב, כְּמִנְיָן עָזוֹ״ב תַּעֲזוֹב עִמּוֹ. עָזוֹב: ע״ב ז״ו. וְדָא ע״ב שְׁמָהָן, וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. דָּא וָא״ו מִן וה״ו, תַּמָּן עֵזֶר, וְלָא קַיְמָה, וְהַאי אִיהוּ עָזוֹב תַּעֲזוֹב, תַּמָּן (דְּבָרִים יא, יד): בְּעִת״ו יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ, דְּאִנּוּן יִשְׂרָאֵל. לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה, לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם (וַיִּקְרָא יט, י).

הָכָא אוֹלִיפְנָא פִּקּוּדָא תְּלִיתָאָה. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא עָלַיְיהוּ, דְּהָא מִסְטָרָא דְצַדִּיק, עָנִי, עָזוֹב תַּעֲזוֹב, צַדִּיק. עִמּוֹ, דָּא בֶּן עַמְרָם. וְהַאי אִיהוּ לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם. גֵּר אַנְתְּ כְּגַוְונָא דְאִתְּמַר בָּךְ בְּקַדְמִיתָא עִם עָנִי, גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה (שְׁמוֹת יח, ג).

אֲבָל הָקָמָה, בְּדַרְגָּא דִילָךְ, הָקֵם ו׳ תַּתָּאָה. תָּקִים עִמּוֹ: עִם בֶּן עַמְרָם, בְּדַרְגָּא עִלָּאָה דִילָךְ, תִּפְאֶרֶת. בְּמ״ה דִילָךְ, שְׁמָא מְפָרָשׁ בִּשְׁלִימוּ. בָּתַר ק׳ ק׳ דְּהָקֵם תָּקִים, אִשְׁתְּאַר תִּים. מַאי קָא אַחְזֵי, יַעֲקֹב אִישׁ תָּם (בְּרֵאשִׁית כה, כז). עִמּוֹ: עִם בֶּן עַמְרָם יוֹקִים. הָקֵם: צַדִּיק. תָּקִים: תָּם.

פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא לִפְדוּת עֶבֶד עִבְרִי וְאָמָה הָעִבְרִיָּה, לְיַעֵד אָמָה הָעִבְרִיָּה, לָדוּן בְּקִנְיַן עֶבֶד עִבְרִי, הַעֲנֵק תַּעֲנִיק לוֹ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. מַאי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. וּמַאי קִנְיָן דִּילֵיהּ. אֶלָּא בְּסִתְרֵי תּוֹרָה, מְטַטְרוֹ״ן עֶבֶד יְיָ, כְּלִיל שִׁית סִטְרִין, כְּחוּשְׁבָּן שִׁית אַתְוָון דִּילֵיהּ, שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה. וּבְהוֹן אִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְמִפְלַח לְמָארֵיהּ, לְמֶהֱוֵי לֵיהּ עֶבֶד, לְמֶעְבַּד קִנְיַן כַּסְפּוֹ דְּכֶסֶף יְמִינָא, דְּאַבְרָהָם חֶסֶד דַּרְגָּא דִילֵיהּ, אוֹרַיְיתָא מִתַּמָּן אִתְיְהִיבַת.

וּמַאן דְּאִשְׁתָּדַל בָּהּ, בְּגִין לְזַכָּאָה לְעָלְמָא דְאָתֵי, אִקְרֵי קִנְיַן. כַּסְפּוֹ: עָלְמָא דִּכְסוּפָא. קִנְיָן: עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית יד, כב): אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה (מִשְׁלֵי ד, ה). קָנָה לוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה. רַבּוֹ בָּתַר דְּקָנָה לוֹ, גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לוֹ. אִית דְּאִיהוּ קָנוּי לְעוֹלָם, וְאִית דְּאִיהוּ קָנוּי לֵיהּ שִׁית שְׁנִין. מַאן דְּאִיהוּ קָנוּי לֵיהּ לְעוֹלָם, כְּתִיב בֵּיהּ, וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם. לֵית עוֹלָם, אֶלָּא עוֹלָמוֹ

מִשְׁפָּטִים קטו:
[יוֹם שִׁשִּׁי]

שֶׁל יוֹבֵל, דְּאִנּוּן חַמְשִׁין. וְדָא קְרִיאַת שְׁמַע, דְּתַמָּן כ״ה כ״ה אַתְוָון, עַרְבִית וְשַׁחֲרִית. נ׳ תַּרְעִין דְּבִינָה.

בָּתַר דְּמְיַחֲד בְּהוֹן בַּר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ עֶבֶד דְּיֵלֵיהּ, בְּעוֹל תְּפִלִּין עַל רֵישֵׁיהּ. וְאֹזֶן דְּיֵלֵיהּ רְצִיעָא פְּתִיחָא לְמִשְׁמַע קְרִיאַת שְׁמַע, דִּשְׁמַע, בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ, דְּהַיְינוּ מַשְׁמָעוּת.

דְּמַאן דְּפִדְיוֹן דְּיֵלֵיהּ תְּלוּיָה בִּקְרִיאַת שְׁמַע, דְּאִיהוּ רָזָא דְּחַמְשִׁין, לֵית לֵיהּ פִּדְיוֹן עַל יַד אַחֲרָא בְּגִלְגּוּלָא, דְּמְרוּצָע הוּא לְמָארֵיהּ, הָכָא לָא אִתְמַר, אוֹ דִּדוֹ אוֹ בֶּן דּוֹדוֹ יִגְאָלֶנּוּ (וַיִּקְרָא כה, מט). דְּבִצְלוֹתָא דְּבַר נָשׁ, אִיהוּ כְּעֶבֶד, דְּאִתְמַר בֵּיהּ שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. וְאֵין עֲבוֹדָה, אֶלָּא תְּפִלָּה. שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד: ג׳ רִאשׁוֹנוֹת, וְג׳ אַחֲרוֹנוֹת דְּשְׁלִיחַ צִבּוּר אַפִּיק לֵיהּ לְבַר נָשׁ יְדֵי חוֹבָתוֹ, לְמַאן דְּלָא יָדַע לְצַלָּאָה בְּהוּ, דְּצַדִּיק חַי עָלְמָא אִתְקְרֵי בְּהוּ עַל שְׁמֵיהּ. בֹּעַז, צַדִּיק, גּוֹאֵל, קָרוֹב, וְנֶאֱמָן.

קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו (תְּהִלִּים קמה, יח). וְטָב לֵיהּ לְבַר נָשׁ, שְׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק (מִשְׁלֵי כז, י), דְּהַיְינוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ בֶּן יָהּ, דְּאִסְתַּלָּק לְעֵילָּא דְּאִיהוּ בִּינָה, דְּעוֹלָם דָּא, עוֹלָמוֹ שֶׁל יוֹבֵל, דְּאִיהוּ חַמְשִׁין אַתְוָון דְּיִחוּדָא. דִּבְעָלְמָא דֵּין, יָכִיל בַּר נָשׁ, לְמֶהֱוֵי לֵיהּ פִּדְיוֹן בְּצַדִּיק, וּ׳ שְׁנִין דְּכָלִיל תְּלַת קַדְמָאִין, וּתְלַת בַּתְרָאִין דְּצִלּוֹתָא. וּ׳ זְעִירָא, אִנּוּן שִׁית שְׁנִין יַעֲבֹד.

אֲבָל בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, דְּאִיהוּ עוֹלָמוֹ שֶׁל יוֹבֵל, דְּתַמָּן נ׳ אַתְוָון דִּקְרִיאַת שְׁמַע, לֵית שְׁלִיחַ צִבּוּר אַפִּיק לֵיהּ מֵחוֹבָה. בְּגִין דְּלֵית לֵיהּ פִּדְיוֹן עַל יְדֵי אֲחֵרִים. וּבְגִין דָּא שְׁמַע, בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ. וּבְגִין דָּא קָא רָמִיז, אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי. מ״י: וַדַּאי עוֹלָמוֹ שֶׁל יוֹבֵל.

מַיָּד דְּשָׁמְעוּ מִלִּין אִלֵּין מָארֵי מְתִיבְתָּאן דַּהֲווֹ נַחְתֵּי עִם בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, פָּתְחוּ וְאָמְרוּ, רַעְיָא מְהֵימָנָא, פִּי שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה וְתַתָּאָה, דִּבְתַרְוַוּיְיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פֶּה אֶל פֶּה מְדַבֶּר בָּהּ (תְּהִלִּים קמט, ו): רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. דְּהָא וַדַּאי, יִ׳, רֵישָׁא דְּחַרְבָּא, דְּאַסְחַר שָׂפָה דִּילָךְ. וּ׳, לִישָׁנָא דְּחַרְבָּא דִּילָךְ. הֵ׳, תְּרִין פִּיפִיּוֹת, בְּתְרִין שִׁפְוָון

דִּילָךְ. וְהָא וַדַּאי שְׁמָא דְּמָרָךְ מְמַלֵּל בְּפוּמָךְ. יו״ד ה״א וָא״ו ה״א, אִיהוּ בְּמַחֲשַׁבְתָּךְ דְּאַפִּיק אִלֵּין חַמְשִׁין מִפּוּמָךְ.

בְּוַדַּאי בְּגִין מִלִּין אִלֵּין אִלְיָהוּ אִתְעַכָּב לְעֵילָּא, דְּתָפִיס אִיהוּ, דְּלָא נָחִית לְגַבָּךְ, דְּהָא בְּכַמָּה עִתְרָא הֲוָה נָחִית לְגַבָּךְ, וְאִיהוּ תָּפִיס לְעֵילָּא, דְּלָא נָחִית לְגַבָּךְ. בְּגִין דַּעֲנִיוּתָא דִּילָךְ, אִיהוּ פָּרוֹקָא לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא מָשִׁיחַ אָמַר, עַד דְּייֵתֵי עָנִי, וְהַאי אִיהוּ דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נג, ה): וּבַחֲבָרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

אָמַר לוֹן, אִי הָכִי, נַעְבֵּד לֵיהּ הַתָּרָה, וְיֵהָא נָחִית לְגַבָּאי, דְּחָשִׁיב הוּא גַּבָּאי, מִכָּל מָמוֹנָא דְּעָלְמָא. וְהָא אֲנָא מָחִיל וְשָׁרֵי לֵיהּ, וּמַתִּיר לֵיהּ אוֹמָאָה. וְאַתּוּן אוּף הָכִי שָׁרוּ לֵיהּ וְאִי צָרִיךְ הַתָּרָה יַתִּיר, נִשְׁתַּדֵּל בַּהַתָּרָתֵיהּ, דְּיֵהָא נָחִית גַּבָּאי.

אָמַר לֵיהּ בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, שְׁבוּעַת יְיָ, אִיהִי שְׁכִינְתָּא, בַּת יְחִידָה. וְלָא לְמַגָּנָא תַּקִּינוּ תְּלַת בְּנֵי נָשָׁא, לְמִפְטַר לֵיהּ. אֶלָּא, ש׳ דְּשַׁבָּת, תְּלַת עַנְפֵי אַבָּהָן, בַּת יְחִידָה, שְׁבוּעָה דְּאִשְׁתְּתַּפַת בְּהוּ.

בְּוַדַּאי שְׁבוּעָה לָא חָלָה אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַמָּשׁ. נֶדֶר חָל אֲפִלּוּ עַל דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ. וְהָא אוּקְמוּהָ בְּמַתְנִיתִין. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא יַתִּיר אָמְרוּ, נְדָרִים עַל גַּבֵּי שְׁבוּעוֹת עוֹלִין, וְכָל הַנִּשְׁבַּע כְּאִלּוּ נִשְׁבַּע בַּמֶּלֶךְ עַצְמוֹ. וְכָל הַנּוֹדֵר, כְּאִילּוּ נוֹדֵר בְּחַיֵּי הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לוֹן רַעְיָא מְהֵימְנָא, מָארֵי דְּמִתִּיבְתָּאן, יְדַעְנָא בְּכוּ, דְּאַתּוּן יַדְעִין, אֲבָל הַהוּא דְּמְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, יְחַדֵּשׁ לוֹן חִדּוּשִׁין, דְּהָא וַדַּאי אָמַר קֹהֶלֶת (קֹהֶלֶת א, ט): אֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, אֲבָל לְמַעְלָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ, יֵשׁ לוֹ. וּבְסִתְרֵי תּוֹרָה אֲנָא בָּעֵינָא לְמֵימַר (תְּהִלִּים פד, יב): שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת, בְּעָלְמָא דִּילֵיהּ, וְלָא בְּעָלְמָא דְּהָדְיוֹט, אַף עַל גַּב דְּזֶה לְעוּמַת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים, מִגּוֹ חֲשׁוֹכָא נָפִיק נְהוֹרָא.

וּבְוַדַּאי עָלְמָא דְּאָתֵי, בִּינָה אִיהִי לְמַעְלָה מֵהַשֶּׁמֶשׁ, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. נְדָרִים מִתַּמָּן, עַל גַּבֵּי שְׁבוּעָה עוֹלִים, וְחָלִין עַל דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ, בְּגִין דִּשְׁבוּעָה אִיהוּ עָלְמָא דֵּין, דְּלֵית לֵיהּ קִיּוּמָא, אֶלָּא עַל יְסוֹד, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי י, כה): וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

מִשְׁפָּטִים קטז.
[שַׁבַּת־קֹדֶשׁ]

וּבֵיהּ אוֹמָאָה, דִּכְתִיב (רות ג, יג): חַי יְיָ שְׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, כּוֹתֶל מַעֲרָבִי, דִּיוֹרָא דִּילֵיהּ. עַל שֵׁם דְּאִיהוּ תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. כ״ו ת״ל, יהו״ה כ״ו, וַדַּאי שְׁכִינְתָּא, אִיהוּ תֵּל דִּילֵיהּ. עַל שֵׁם (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יא): קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב, וְאוּקְמוּהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תְּלֵי תְּלִים שֶׁל הֲלָכוֹת. ד׳ מִן אֶחָד, תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. וְהַאי קוֹץ, הוּא אֶחָיד בֵּין א״ח, וּבֵין ד׳, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ כט, יא): כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְתִרְגֵּם יְהוֹנָתָן, דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא.

וְעָלֵיהּ אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין בַּחֲגִיגָה, עַל מָה הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל עַמּוּד אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ צַדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי י, כה): ״וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם״. וּבְוַדַּאי אִיהוּ בְּרִית דִּשְׁבוּעָה, דְּעָלֵיהּ קַיְימִין א״ח ד׳, דְּאִנּוּן שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, דִּכְתִיב (יִרְמְיָה לג, כה): אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי. א״ח שָׁמַיִם, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (מְלָכִים א׳ ח, לב): וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. ד׳, הָאָרֶץ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה סו, א): וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי.

וּבְגִין דִּבְרִית אָחִיד בֵּין שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וּבֵיהּ שְׁבוּעָה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, חַי יְיָ שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר. מַאן דְּאוֹמֵי בִּשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא, כְּאִילּוּ הָרַס בְּנְיָינָא דִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וְאַהְדָּר עָלְמָא לְתֹהוּ וָבֹהוּ. דְּאִי בַּר נָשׁ יַעְדֵּי קוֹצָא דְּד׳ מִן אֶחָד יִשְׁתַּאַר אַחֵר, סמא״ל בְּאַתְרֵיהּ שֶׁקֶר. וּכְאִלּוּ הַהוּא בַּר נָשׁ בָּנֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא עַל שֶׁקֶר. וְקוֹשְׁטָא קָאֵי, שִׁקְרָא לָא קָאֵי. הָרַס בְּנְיָינָא, וְנָפְלוּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא.

וְהַאי אִיהוּ כְּאִילּוּ הִשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. דְּמַאן יָהִיב אֶרֶץ בַּשָּׁמַיִם, דְּקָאָמַר (אֵיכָה ב, א): הִשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. אֶלָּא וַדַּאי דָּא שְׁכִינְתָּא, וְתִפְאֶרֶת עַמָּהּ, דְּלָא אִתְפְּרַשׁ מִינָהּ בִּנְפִילוּ דִּילָהּ, לְקַיֵּים בָּהּ (יְשַׁעְיָה מב, ח): אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. וּמִנָּלָן דֶּאֱמֶת נָפַל עִמָּהּ, דִּכְתִיב (דָּנִיֵּאל ח, יב): וְתַשְׁלֵךְ אֱמֶת אַרְצָה. וּמַאן דְּאוֹמֵי קוֹשְׁטָא, הוּא מְקַיֵּים (תְּהִלִּים פה, יב): אֱ׳מֶת מֵ׳אֶרֶץ תִּ׳צְמָח, דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּבֵיהּ אִיהוּ קַיְימָא בְּנְיָינָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב בָּרָא׳ אֱלֹהִים׳ אֵת׳, וּלְבָתַר הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.

וּבְגִין דִּשְׁבוּעָה, אִיהוּ בִּנְיָינָא דְּעָלְמָא דָּא, לֵית לֵיהּ קִיּוּמָא בְּלָא יְסוֹד, דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַמָּשׁ. נֶדֶר, דְּאִיהוּ עָלְמָא דְּאָתֵי, עַל גַּבֵּי שְׁבוּעָה סְלִיקַת, וְאִיהִי חָלָה עַל דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ, דְּלָא צְרִיכָה יְסוֹד לְקַיְּימָא עָלֵיהּ, דְּאִיהוּ בְּרִית, דְּבֵיהּ תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. וּבְגִין דָּא, בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, עָלְמָא דְּאָתֵי, דְּבֵיהּ תַּקִּינוּ כָּל נִדְרֵי, אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.

תַּמָּן אוֹת בְּרִית, י׳ אִיהִי תָּגָא עַל סֵפֶר תּוֹרָה צַדִּיק, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִיָּה וְלֹא תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, אֶלָּא צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעַטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם.

וּבְגִין דְּלֵית שְׁמוּשׁ בְּעָלְמָא דֵּין בְּתָגָא, אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלָף. דְּתָגָא לְתַתָּא, בְּעָלְמָא דֵּין אִיהִי. נְקוּדָה שְׁמוּשָׁא דְּאַתְוָון. אֲבָל בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, לֵית שְׁמוּשָׁא בְּאַתְוָון, וּבְגִין דָּא סֵפֶר תּוֹרָה לֵית בֵּיהּ נְקוּדָה בְּאַתְווֹי, אֶלָּא תָּגָא, וּבְגִין דָּא, מַאן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסֵפֶר תּוֹרָה חֲלָף. וְהָכִי, מַאן דְּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמֵי שֶׁשּׁוֹנֶה הֲלָכוֹת, עָלֵיהּ אוּקְמוּהָ רַבָּנָן, דְּאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלָף.

אָתוֹ כֻּלְּהוּ מָארֵי מְתִיבְתָּאן, וְאִשְׁתְּטָחוּ קָמֵיהּ, וְאָמְרוּ וַדַּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַלִּיל בְּפוּמָךְ, וְלֵיהּ אֲנַן סַגְּדִין. וַאֲנַן אִשְׁתְּמוֹדְעִין בְּמִלִּין אִלֵּין, דְּלֵית יְלוּד אִשָּׁה אַחֲרָא בַּר מִינָּךְ, יָכִיל לְמַלְּלָא לוֹן. וַדַּאי מִלִּין אִלֵּין, קָא סָהֲדִין בָּךְ, דְּאַנְתְּ הוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (בַּמִּדְבָּר יב, ח): פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ. לֵית לְעַכְּבָא לְאַלָּיְהוּ גַּבָּךְ, אֶלָּא לְפַיְּיסָא לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְנַחֲתָא לֵיהּ לְגַבָּךְ, מַלְיָא עוּתְרָא, מַלְיָיא סְגוּלוֹת לְגַבָּךְ.

רַעְיָא מְהֵימָנָא, עֶבֶד נֶאֱמָן, לְגַבָּךְ עֶבֶד עִבְרִי (דְּבָרִים טו, יד): הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ. הַעֲנֵק לֵיהּ, תַּעֲנִיק לִבְנוֹי, בְּמִלִּין גְּנִיזִין אִלֵּין. וּמִגַּרְנֵךְ: גָּרְנָהּ שֶׁל תּוֹרָה דִּילָךְ. וּמִיקְבֵּךְ, בִּגְרָן וְיֶקֶב קְרָא מְמַלֵּל, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, בִּפְסוֹלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב הַכָּתוּב מְדַבֵּר.

יֶקֶ״ב: י׳חוּד. קְ׳דוּשָׁה. בְּ׳רָכָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְדָא שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי בְּרָכָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִימִינָא. וְאִיהִי קְדוּשָׁה מִשְּׂמָאלֵיהּ. וְאִיהִי יִחוּדֵיהּ, בְּאֶמְצָעִיתָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכִי סַלְקִין אַתְווֹי דִּילֵיהּ, יַבְ״ק. כְּגַוְונָא

ט תשרי

שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי קְטֹרֶת דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיהִי קָרְבָּן דִּילֵיהּ, מִזְבֵּחַ דִּילֵיהּ, דְּבָהּ מְתַקְּנִין יִשְׂרָאֵל מַאֲכָלִים דְּקָרְבָּנִין דִּצְלוֹתִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִנּוּן לָקְבֵל קָרְבַּן הַשַּׁחַר, וְקָרְבַּן דְּבֵין הָעַרְבַּיִם, וְקָרְבָּנָא דְּאֻמּוּרִים וּפְדָרִים דְּמִתְאַכְלִין כָּל לֵילְיָא, וְאִיהוּ קָרְבַּן מוּסַף דְּאִיהוּ צַדִּיק, וְאִיהוּ קָרְבָּנָא דְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים דְּלֵית קָרְבָּנָא אֶלָּא בָּהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא טז, ג): בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאַל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם בְּזֹאת (יִרְמְיָה ט, כג).

אִיהִי מַשְׁכּוֹנָא דִּילֵיהּ, דִּבְגִינָהּ אִיהוּ שָׁאֲרֵי בְּגַוְוייהוּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת כה, ח): וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם וְגוֹמֵר, אִיהִי אָרוֹן דִּילֵיהּ, וְאִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה גְּנִיז בְּגַוָּוהּ, אִיהִי מְנָרְתָּא דִּילֵיהּ, וּמְנוֹרַת הַמָּאוֹר מֵהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מִשְׁלֵי ו, כג): וְתוֹרָה אוֹר, וְאִיהִי נֵר דְּדָלִיק קָדָמֵיהּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא כד, ב): לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד, וְאִיהִי בַּת שֶׁבַע מְנָרְתָּא כְּלִילָא מִשִּׁבְעָה בּוֹצִינִין, אִיהִי נֵר לְגַבֵּיהּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִיהוּ אוֹר לְגַבָּהּ מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְעַל תַּרְוַיְיהוּ אִתְמַר (מִשְׁלֵי ו, כג): כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר.

אִיהִי קְדוּשִׁין דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, בְּגִין דִּקְדֻשָּׁה מִסִּטְרָא דִּלְוִיִּם, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וְקִדַּשְׁתָּ אֶת הַלְוִיִּם, וַעֲלָהּ אִתְמַר תִּהְיֶה לִי מְקוּדֶּשֶׁת בְּטַבַּעַת זֹאת, וְאִיהִי בְּרָכָה דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דִּימִינָא, דְּאִיהִי כְּהוּנָה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר ו, כג): כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאִתְקְרִיאַת כֻּלָּהּ דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דְּצַדִּיק דְּאִיהוּ כָּ״ל, וְדָא אִיהוּ כֻּלָּ״ה, כָּ״ל ה׳, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּרִית דַּאֲחִיד בְּתַרְוַיְיהוּ, וּמִסִּטְרָא

דְּצַדִּיק אִיהוּ יְחוּד דִּילָהּ, דְּאִיהוּ קוֹצָא דְּאָת ד׳ מִן אֶחָד, דְּקָשִׁיר בֵּין א״ח וּבֵין ד׳, וְאִיהִי צְלוֹתָא דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דְּחַי עָלְמִין, דְּאִיהוּ חַ״י בִּרְכָאן דְּצְלוֹתָא.

אִיהִי אוֹת דְּשַׁבָּתוֹת וְיוֹמִין טָבִין, שַׁבָּת אִיהִי כְּלָל דְּתִתַּלַת אֲבָהָן, בְּגִין דְּאִיהִי בַּת כְּלִילָא בִּתְתַּלַת עַנְפֵי אֲבָהָן דְּאִנּוּן ש. אִיהִי תְּחוּם דִּילֵיהּ וְאִיהִי רְשׁוּת דִּילֵיהּ, רְשׁוּת הַיָּחִיד דְּגָבְהוֹ עֲשָׂרָה, וְדָא יו״ד ה״א וא״ו ה״א, וְרָחְבּוֹ אַרְבָּעָה דְּאִנּוּן יהו״ה, אִיהוּ עֵירוּב דִּילָהּ מִסִּטְרָא דִּימִינָא וּשְׂמָאלָא, דְּאִנּוּן ע״ב רי״ו דְּהַיְנוּ חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְאִיהִי עַרְבִית דִּילֵיהּ עִיבּוּר דִּילֵיהּ.

אִיהִי טַלִּית דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבָהּ אִתְעַטֵּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קד, ב): עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה, וְאִיהִי צִיצִית דְּצַדִּיק דְּאִיהוּ עָנִי בְּגָלוּתָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם קב, א): תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף, עָנִי וַדַּאי, דְּבֵיהּ אִתְעַטֵּף, בְּגִין דְּאִיהִי כְּסוּתָהּ לְבַדָּהּ הִיא שְׁמָלָתוֹ לְעֹרוֹ (שְׁמוֹת כב, כו), דָּא מִשְׁכָּא דִּתְפִלִּי, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (בְּרֵאשִׁית ג, כא): וַיַּעַשׂ יהו״ה אלהים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם.

אַרְבַּע בָּתֵּי דְּרִישָׁא אִנּוּן אהי״ה, אַרְבַּע פָּרָשִׁיִּין דְּאִנּוּן קַדֵּשׁ לִי (שְׁמוֹת יג, ב), וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ (שָׁם, יא), שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (דְּבָרִים ו, ד), וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ (שָׁם יא, יג), דָּא יהו״ה, אַרְבָּעָה בָּתֵּי דְּיָד דָּא אדנ״י.

י תשרי

אַרְבָּעָה פָּרָשִׁיִּין דָּא יהו״ה, וּבְהוֹן מ״ב אַזְכָּרוֹת בִּתְמַנְיָא פָּרָשִׁיִּין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תְּהִלִּים סה, יח): אדנ״י בָּם, דָּא אִיהוּ כִּי הִיא שִׁמְלָתוֹ לְעוֹרוֹ (עֵין שְׁמוֹת כב, כו), וְאִיהִי תְּכֵלֶת שֶׁבַּצִּיצִית.

אִיהִי סוֹד הַיִּבּוּם, יְבָמָה דִּילֵיהּ בִּגְלוּתָא, י״ב מ״ה ב״י מ״ה. [נו.] תְּלַת גְּלְגּוֹלִין דִּילָהּ אִנּוּן תְּלַת אֲבָהָן, דַּעֲלַיְיהוּ אִתְמַר (אִיּוֹב לג, כט): הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵ״ל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר, אִיהִי יְשׁוּעָה דִּילֵיהּ, גְּאֻלָּה דִּילֵיהּ, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵית לֵיהּ רְשׁוּתָא לְאַפָּקָא מִן גָּלוּתָא, עַד דְּאִיהִי נָפְקַת עִמֵּיהּ, הֵיא נְבוּאָה דִּילֵיהּ, נְבוּאָה כְּלִילָא שִׁית דַּרְגִין מִסִּטְרָא דְּאָת ו׳ דְּאִיהִי עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְאִיהִי חֲלוֹם אֶחָד מִשְּׁתִּין בִּנְבוּאָה, וּמַאי שְׁתִּין אֶלָּא לֵית שֵׁיבָ״ה פְּחוּתָה מִשְּׁתִּין, וְדָא יִשְׂרָאֵל סָבָא, דְּסָלִיק בְּאָת ו׳ שִׁית זִמְנִין עֶשֶׂר דְּאִיהוּ שְׁתִּין.

וְאִיהִי יְרָאָה מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, אַהֲבָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְאִיהִי תּוֹרָה מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְאִיהִי אָנֹכִי מִסִּטְרָא דְּאִימָּא עִלָּאָה דַּאֲחִידָא בִּימִינָא, בְּגִין דְּאָנֹכִ״י אִיהוּ כְּסִ״א בְּחֶשְׁבָּן, וְאִתְמַר בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה טז, ה): וְהוּכַן בַּחֶסֶד כִּסֵּא, וַעֲלָהּ אִתְמַר (שְׁמוֹת כ, ג): לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי, מִסִּטְרָא דְּסמא״ל וְנָחָשׁ דְּאִנּוּן אֱלֹהִים אֲחֵרִים.

וְאִיהִי פֶּסַח מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְאִיהִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִיהִי מַצָּה פְּרוֹסָה מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִיהִי מַצָּה שְׁלֵמָה מִסִּטְרָא דִּימִינָא, בְּגִין דְּסִטְרָא דְּצָפוֹן לַאו אִיהוּ שְׁלִים, וּבְגִין דָּא מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה (יִרְמְיָה א, יד), וְהִיא מִצְוָה בְּאָת ו׳ מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

וְאִיהִי שָׁבוּעוֹת מִסְטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת וַדַּאי אִית בְּהוֹן שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת, וּבְהוֹן מ״ט יוֹמִין, כְּחוּשְׁבַּן מ״ט אַתְוָון דִּקְרִיאַת שְׁמַע, דְּאִנּוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, בָּרוּךְ שֵׁם וְכוּ׳, בְּיוֹמָא דְּחַמְשִׁין שַׁרְיָא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה בָּהּ, וְאִתְקְרִיאַת מַתַּן תּוֹרָה, וְעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהוּ תּוֹרָה דְּאִתְיְהִיבַת בְּחַמְשִׁין יוֹמִין דְּשָׁבוּעוֹת, וַעֲלֵיהּ אִתְמַר בֶּן חֲמִשִּׁים לְזִקְנָה, בְּהַהִיא דְּאִתְמַר בָּהּ כִּי זָקְנָה אִמֶּךָּ, וַעֲלָהּ אִתְמַר (מִשְׁלֵי ב, ג) : כִּי אִם לַבִּינָה תִקְרָא, בְּגִין דְּאִיהִי ה׳ וְסָלְקָא בְּאָת י׳ לְחַמְשִׁין חָמֵשׁ זְמִנִין עֶשֶׂר, וַעֲלָהּ אִתְמַר בֶּן חֲמִשִּׁים לְזִקְנָה, בְּהַהִיא דְּאִתְמַר (שָׁם כג, כב) : אַל תָּבוּז כִּי זָקְנָה אִמֶּךָּ.

וְזִמְנִין אִתְקְרִיאַת ם׳ סְתִימָא, וְאִתְמַר בָּהּ בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה, בְּשׁוּתָּפָא דְּאָת י׳ אִתְקְרִיאַת אַרְבָּעִים, וְאִיהִי עָלְמָא דְּאָתֵי דְּלֵית בֵּיהּ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְכַד סָלִיק מֹשֶׁה לְגַבָּהּ אִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת כד, יח) : וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וְגוֹמֵר.

מַתַּן תּוֹרָה דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וַעֲלָהּ אִתְמַר יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ, בְּגִין דְּאִיהִי דְּגְמָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְעוֹד שָׁבוּעוֹת עַל שֵׁם מַלֵּא שְׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַּם אֶת זֹאת (בְּרֵאשִׁית כט, כז), מַלֵּא שְׁבַע זֹאת דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת יז, טז) : כִּי יָד עַל כֵּ״ס י״ה, וְנִתְּנָה לְךָ גַּם אֶת זֹאת דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה ה׳ זְעֵירָא.

יא תשרי

מַלֵּא דְּכֹלָּא עִלָּאָה וְתַתָּאָה דָּא ו׳, אִיהוּ מַלֵּא י״ה לְעֵילָּא, דְּאִיהִי מְלֵיאָ״ה אלהי״ם, וַעֲלָה אִתְמַר (רות א, כא): אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי, מְלֵאָה הָלַכְתִּי לְטוּרָא דְּסִינַי, וּבְגָלוּתָא רֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יהו״ה וְאִיהוּ מָלֵא ה׳, וּבָהּ (תְּהִלִּים קד, כד): מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ.

וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי סוּכָּ״ה, כ״ו ה״ס, דְּאִיהִי יהו״ה אדנ״י, כְּלִילָא מִתְּרִין שְׁמָהָן, סוּכָּה חִבּוּרָא דְּתַרְוַיְהוּ כְּגַוְונָא דָּא יאהדונה״י, בְּגִין דְּאִיהִי כַּלָּה דִּילֵיהּ, וְאִיהִי בַּת שֶׁבַע כְּלָלָא דְּשֶׁבַע יְמֵי סוּכָּה, וְכַד נָטְלָא מֵאִימָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי שִׁמְחַת תּוֹרָה שִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה, וְאִיהִי חוּפָּה דִּילֵיהּ, אִתְקְרִיאַת שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת.

בְּהַהוּא זִמְנָא דְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שַׁוְיִין עֲטָרָה בְּרֵישׁ כָּל צַדִּיק לְעֵילָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יא): בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ, בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ, בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, וְהָכִי צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְאִתְעַטָּרָא בְּכֹלָּא בַּעֲטָרָא עַל רֵישַׁיְיהוּ [נו:] בְּיוֹמָא דְּשִׁמְחַת תּוֹרָה.

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְכוּ׳ (וַיִּקְרָא כג, מ), אֶתְרוֹג אִיהִי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וְדַמְיָא לְלִבָּא דְּאִיהוּ לְשִׂמְאלָא דְּאִיהוּ גְּבוּרָה, וּבְגִין כָּךְ צָרִיךְ בַּר נַשׁ לְנָטְלָא אֶתְרוֹג בִּידָא שְׂמָאלָא וּצְרִיכָא לְמֶהֱוֵי אֶתְרוֹג דְּדַמְיָא לְלִבָּא שְׁלֵימָא בִּתְיוּמְתָּ דִּילָהּ, בְּגִין הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית כה, כז): וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, לְמֶהֱוֵי שְׁלֵימָא עִמֵּיהּ, וּכְמָה דְּלֵית פְּסוּל בְּיַעֲקֹב דִּלְעֵילָּא, כֵּן צָרִיךְ דְּלָא יְהֵא פְּסוּל בְּאֶתְרוֹג, לְקַיְימָא קְרָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ז): כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין

בָּךְ, וְאִם הִיא יְרוֹקָא הִיא מְשׁוּבַּחַת יַתִּיר, כְּדִיּוֹקְנָא דַּהֲוַת אֶסְתֵּר יְרַקְרַקְּת, דְּאִתְּמַר בָּהּ (אֶסְתֵּר ה, א) : וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת.

וְאִתְקְרִיאַת הֲדַסָּה עַל שֵׁם הֲדַס, וַהֲדַס אִית לֵיהּ תְּלַת הֲדַסִּין, לְאִשְׁתַּכְלָלָא בִּתְלַת אֲבָהָן, וְאִתְקְרִיאַת עֲרָבָה מִסִּטְרָא דְּתֵרִין שִׂפְוָון דְּאִנּוּן לְמוּדֵי יהו״ה, וְאִתְקְרִיאַת לוּלָב מִסִּטְרָא דְּח״י עָלְמִין, דְּאִיהוּ כְּלִיל ח״י בִּרְכָאן דְּצְלוֹתָא, וּלְקִבְלַיְיהוּ עָבְדִין ח״י נְעָנוּעִין בְּלוּלָב בְּשִׁית סְטִרִין, תְּלַת לְכָל סִטְרָא וְסִטְרָא, שִׁית סְטִרִין דְּכִלִּילָן בְּגוּפָא דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּלוּלָב עַל שְׁמֵיהּ אִתְקְרֵי ל״וּ לֵ״ב.

וְאִינּוּן נְעָנוּעִין ח״י ד׳ זִמְנִין, דְּסָלְקִין ע״ב, וְאִנּוּן ח״י נְעָנוּעִין בְּהוֹדוּ לַיהו״ה תְּחִלָּה וָסוֹף, ח״י בְּאָנָּא יהו״ה הוֹשִׁיעָה נָּא, הָא ע״ב, וְאִנּוּן תַּלְיָין מִן ד׳ דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, וְצַדִּיק בָּהּ אִתְקְרֵי ד׳ זִמְנִין ח״י ח״י ח״י ח״י דְּסָלִיק ע״ב, מִסִּטְרָא דְּתִלַּת אֲבָהָן, וּשְׁכִינְתָּא דְּאִשְׁתַּתְּפַת עִמְּהוֹן, דְּאִנּוּן ח״י בִּדְרוֹעָא יְמִינָא, וְח״י בְּשִׂמְאלָא, וְח״י בְּגוּפָא לְגַבֵּי שִׁדְרָה, וְח״י בִּבְרִית מִילָה, וְאִנּוּן ו׳ סִטְרִין תְּרֵין דְּרוֹעִין דְּמַלְכָּא, וּתְרֵין שׁוֹקִין דְּמַלְכָּא, דְּאִנּוּן תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט, וְגוּפָא וּבְרִית הָא שִׁית.

ח״י נְעָנוּעִין לָקֵבֵל ח״י חוּלְיִין דְּשִׁדְרָה מִסִּטְרָא דְּגוּפָא, וְכָל דָּא מִסִּטְרָא דְּאִילָנָא דְּחַיֵּי, וּמִסִּטְרָא דְּאִילָנָא דְּטוֹב וָרָע. אֶתְרוֹג דָּמֵי לְצַדִּיקַיָּיא, וַהֲדַס לְבֵינוֹנִיים, וַעֲרָבָה לָרְשָׁעִים.

יב תשרי

וּשְׁכִינְתָּא אִתְמַר בָּהּ (תְּהִלִּים קג, יט) : וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה, אַף עַל גַּב דְּאִתְמַר בָּהּ (מִשְׁלֵי ג, יח) : עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, אִיהִי שָׁלְטָא עַל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, מִסִּטְרָא דִּילֵיהּ הִיא קְרִיבָא לְמַלְכָּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא טז, ג) : בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ מִסִּטְרָא דִּימִינָא, לְזִמְנִין אִיהִי רְחִיקָא מִנֵּיהּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ.

מִסִּטְרָא דִּימִינָא אִיהִי לָא מְקַבְּלָא טוּמְאָה, טוֹב הוּא יְמִינָא, אֲבָל אַתְרָהָא טוֹב מְקַבְּלָא טוּמְאָה מֵרַע וּמָוֶת, הוּא אֲתַר לֵית לֵיהּ קְרִיבוּ, וְתַמָּן צָרִיךְ קוּרְבָּנָא לְקָרְבָא, וּקְטֹרֶת לְרַחֲקָא רוּחַ הַטּוּמְאָה מֵהַהוּא אֲתַר, וּלְקָרְבָא זְכוּתָא לִשְׂמָאלָא גְּבִירְתָּא, וּלְרַחֲקָא שִׁפְחָה מִתַּמָּן, וּבְגִין דָּא כָּל שִׁמָּהָן אִית בָּהּ.

וְאִתְקְרֵי שִׁדְרָה אָחוֹר מִסִּטְרָא דְּסִיהֲרָא, וּמִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִתְקְרֵי קֶדֶם, וְרָזָא דְּמִלָּה אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי (תְּהִלִּים קלט, ה), וּבְגָלוּתָא הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב (אֵיכָה ב, ג), מַאי אוֹיֵב דָּא סמא״ל, דְּכָל אֱלֹהִים אֲחֵרִים אִנּוּן לְאָחוֹר, וּבְגִין דְּלָא יִסְתַּכְּלוּן בְּשְׁכִינְתָּא דְּאִיהִי לְמַעְרָב דְּאִיהוּ אָחוֹר, שַׁוִּי לָהּ בִּימִינָא, וּבְגִין דָּא אָסוּר לְצַלָּאָה לְמַעְרָב דְּאִיהוּ אָחוֹר, בְּגִין דְּתַמָּן אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְתַמָּן סַם הַמָּוֶת שַׁבְּתַא״י, וּבְגִין דַּהֲוַת בְּקַדְמֵיתָא לְמַעְרָב וְחָזְרַת לִימִינָא, שָׁאֲלִין עֲלָהּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים שַׁבְּתַא״י אֵ״י שַׁבָּ״ת, שַׁבְּתַא״י אַתְוָון דִּילֵיהּ אֵי שַׁבָּת.

וּצְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְשַׁנֵּי לָהּ אֲתַר וּשְׁמָא וְעוֹבָדָא, וְדָא אִיהוּ שְׁנוּי מָקוֹם וְשִׁנּוּי הַשֵּׁם וְשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה, בְּגִין דְּלָא אִשְׁתְּמוֹדָע בֵּיהּ אוֹיֵב דְּאִיהוּ סמא״ל, וְדָא אִיהוּ הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ וְגוֹמֵר.

אִם זָכָאן [נז.] לְנָטְרָא שַׁבָּת, צָרִיךְ לְשַׁנּוּיֵי לֵיהּ מִיּוֹמִין דְּחוֹלָא בִּלְבוּשִׁין וּמֵיכְלִין דְּאִנּוּן עִנְּג שַׁבָּת, דְּאִם הֲוָה רָגִיל לְמֵיכַל תְּרֵי סְעֻדּוֹת בְּיוֹמָא דְּחֹלָא, בְּשַׁבָּת אָכִיל תְּלַת, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת טז, כה) : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם, כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהוה״ה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה, וּבְכֹלָא צָרִיךְ לְמֶעֱבַד בְּשַׁבָּת תּוֹסֶפֶת, דְּאִם הֲוָה רָגִיל לְמֵיכַל בְּיוֹמָא דְּחֹלָא נַהֲמָא וְחַמְרָא, יוֹסִיף בְּשַׁבָּת בִּשְׂרָא, דָּא תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת.

שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה, דְּאִם הֲוָה רָגִיל לְמֶעֱבַד עוֹבָדָא בְּחֹל, לָא יַעֲבִיד בְּשַׁבָּת, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם כ, ט) : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְכוּ׳, שִׁנּוּי הַשֵּׁם לְכָל יוֹמָא קָאֲרֵי לֵיהּ מַעֲשֶׂה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְחֶזְקֵאל מו, א) : שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וּלְיוֹם הַשְּׁבִיעִי קָאֲרֵי לֵיהּ שַׁבָּת, דְּאִיהוּ הַשְׁבָּתַת מַעֲשֶׂה, בִּיטוּלָא דְּעוֹבָדָא, שִׁנּוּי מָקוֹם, אִם הוּא רָגִיל לְאוֹקָדָא נוּרָא בְּחֹלָא, דְּיִשְׁנֵי וְלָא יוֹקֵד לֵיהּ בְּשַׁבַּתָּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם לה, ג) : לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

וְעוֹד אִית שִׁנּוּי, דְּצָרִיךְ לְשַׁנּוֹת מֵעַבְדָּא לְמַטְרוֹנִיתָא, דְּלָא יְהוֹן שָׁוִין, דְּמַטְרוֹנִיתָא אִיהִי מְקוֹמוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת לְמַלְכָּא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (אֶסְתֵּר ב, ט) : וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת נַעֲרוֹתֶיהָ, בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, דְּאִשְׁתַּנֵּי יוֹמָא דְּשַׁבַּתָּא מִיּוֹמָא דְּחֹל דְּשָׁלְטָא בֵּיהּ עַבְדָּא דְּמַלְכָּא.

יג תשרי

וְעוֹד מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם מוֹשַׁב דְּבַר נַשׁ אִיהוּ מָקוֹם דִּילֵיהּ, וְעוֹד שִׁנּוּי מָקוֹם, לְתַקְנָא בֵּיתָא בְּשַׁבַּתָּא תּוֹסֶפֶת מִבַּחוֹל.

וְעוֹד שִׁנּוּי מַעֲשֶׂה אִם הוּא עָצִיב בְּחֹלָא, דְּיֵהֵא חָדֵי בְּשַׁבַּתָּא, וְאִם אִית לֵיהּ קְטָטָה בְּחֹלָא עִם בַּר נַשׁ אוֹ עִם אִתְּתֵיהּ, דְּיֵהֵא לֵיהּ שְׁלָמָא עִמֵּהּ בְּשַׁבַּתָּא, וּבְדָא לֵית רְשׁוּ לְקָרְבָא לְסַם הַמָּוֶת חֲלָלָהּ, וּלְבַעְלָהּ דְּאִיהוּ אֶל אַחֵר חִלּוּל שַׁבָּת, וּבְגִין דָּא אָמְרוּ קַדְמָאֵי, אִם יִשְׂרָאֵל הֲווֹ מְקַיְּימִין שַׁבָּת אַחַת כְּהִלְכָתָהּ, מִיָּד הֲווֹ נִגְאָלִין.

וְכָךְ צָרִיךְ לְשַׁנּוּיֵי בְּנֵר דָּלוּק, וּבְמִטָּה מוּצַעַת, וּבְפָתוֹרָא, כְּגַוְונָא דָּא אִם הֲוָה רָגִיל בְּיוֹמֵי דְּחֹל לְאַדְלָקָא שְׁרָגָא בְּפִתְילָה חַד, יוֹסִיף בְּשַׁבָּת תְּנָיְינָא, וּבְפָתוֹרָא אִם רָגִיל לְבָרְכָא הַמּוֹצִיא עַל נַהֲמָא חֲדָא, בְּשַׁבָּת יוֹסִיף תְּנָיְינָא, דְּאִנּוּן כְּגַוְונָא דְּלֶחֶם מִשְׁנֶה, מִטָּה הָא אִתְּמַר דְּאִם הֲוָה רָגִיל לְשַׁמֵּשׁ בְּיוֹמָא דְּחֹלָא בְּקְטָטָה עִם אִתְּתֵיהּ וּבְפִרוּדָא, לָא יְזַדַּוֵּג לְאִתְּתֵיהּ בְּשַׁבַּתָּא אֶלָּא בְּשְׁלָמָא, וּבְגִין דָּא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים עוֹנָתָן מִלֵּיל שַׁבָּת לְלֵיל שַׁבָּת, וְצָרִיךְ לְשַׁנּוּיֵי שַׁבָּת מִיּוֹמָא דְּחֹלָא בְּכֹלָּא, וְאִם אִית לוֹן שְׁלָמָא בְּכָל שִׁית יוֹמִין דְּחֹלָא, יַעַבְדוּן תּוֹסֶפֶת בְּשַׁבַּתָּא בְּפִיּוּסָא דָּא לְדָא בִּרְחִימוּ סַגִּי, כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, דְּאִתְּמַר לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב): פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי, בְּתוֹסֶפֶת מִלִּין דְּפִיּוּסָא, כְּגַוְונָא דָּא צָרִיךְ בַּר נַשׁ לְפַיְּיסָא לְאִתְּתֵיהּ בְּשַׁבָּת בְּתוֹסֶפֶת מִלִּין דְּפִיּוּסָא.

וּבְזִמְנָא דֵּאֱלֹהִים אֲחֵרִים חַזְיָין בְּשַׁבָּת שִׁנּוּיָיא בְּכֹלָּא, לֵית לוֹן רְשׁוּ לְקָרְבָא, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר א, נא): וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת, בְּגִין דְּקֻדְשָׁא הִיא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת, וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בִּקְרָא (וַיִּקְרָא יט, ג): אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וְגוֹמֵר.

וּבְאִלֵּין תּוֹסֶפֶת אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא מוּסַף שַׁבָּת, וְכַד מִתְרַחֲקִין מִינָהּ כָּל דַּרְגִּין דְּחֹל, וְלָא אִית רְשׁוּ נוּכְרָאָה בְּשַׁבָּת, לְאַעָלָא בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, אִיהִי אִתְקְרִיאַת קְדוּשָׁה דִּילֵיהּ, וְכַד מְבָרְכִין לָהּ בִּבְרָכַת מְזוֹנָא אִתְקְרִיאַת בְּרָכָה דִּילֵיהּ, וּבְתַרְוַיְהוּ אִיהִי יְחוּד דִּילֵיהּ, כַּלָּה דִּילֵיהּ, בְּהַהוּא זִמְנָא אִיהִי שַׁבָּת שְׁקוּלָה כְּכָל אוֹרַיְיתָא.

וּשְׁרַגָּא אִיהִי דְּיוֹקְנָא דִּמְנַרְתָּא, וְצָרִיךְ לְמֶהֱוֵי לִימִינָא, וַעֲלָהּ אִתְמַר הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים יַדְרִים, וּפָתוֹרָא דְּשַׁבָּת צָרִיךְ לְמֶהֱוֵי לִשְׂמָאלָא, וַעֲלָהּ אִתְמַר הָרוֹצֶה לְהַעֲשִׁיר יַצְפִּין, מִטָּה בֵּין צָפוֹן לַדָּרוֹם.

וְשַׁבָּת אִיהוּ אוֹת בְּרִית מִילָה, אוֹת דִּתְפִלִּין, מָאן דִּמְחַלֵּל דָּא כְּאִלּוּ מְחַלֵּל דָּא, תְּפִלִּין דְּרֵישָׁא לָקֵבֵל זָכוֹר, תְּפִלִּין דְּיָד לָקֵבֵל שָׁמוֹר, מָה רְשׁוּת הָרַבִּים אִיהוּ חִלּוּל שַׁבָּת, אוֹף הָכִי אוֹת בְּרִית אִיהִי חִלּוּל דִּילֵיהּ זוֹנָה, וְדָא רְשׁוּ נוּכְרָאָה, לֵית פִּקּוּדָא דַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה דִּלָּא [נז:] אִשְׁתַּכַּח בְּשַׁבָּת, וּבְגִין דָּא שַׁבָּת הִיא שְׁקוּלָה כְּכָל אוֹרַיְיתָא כֻּלָּהּ.

וְכֵן שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִתְקְרִיאַת שׁוֹפָר, מִסִּטְרָא דִּשְׁכִינְתָּא עִלָּאָה דְּאִיהִי שׁוֹפָר גָּדוֹל, תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵירוּתֵנוּ, תְּקַע שׁוֹפָר אִיהוּ לָשׁוֹן תְּקִיעָה דְּוַדַּאי שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי תְּקִיעָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וְאִתְקְרִיאַת שְׁבָרִים דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִתְקְרִיאַת תְּרוּעָה דִּילֵיהּ מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ דַּעַת, וּבְגִין דָּא אִתְמַר (תְּהִלִּים פט, טז): אַשְׁרֵי הָעָם יֹדְעֵי תְרוּעָה, יֹדְעֵי בְּדַעַת, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מִשְׁלֵי ג, כ): בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ, וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ (שָׁם כד, ד).

יד תשרי

אִיהִי שׁוֹפָר, וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קוֹל הַשּׁוֹפָר, וּבְזִמְנָא דְּהִיא סָלְקָא לְגַבֵּיהּ בְּתִלַּת קִטְרִין אִלֵּין, אִתְּמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת יט, יט): וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד, הוֹלֵךְ בַּתְּקִיעָה, וְחָזֵק בַּשְּׁבָרִים, מְאֹד בַּתְּרוּעָה.

וְאִיהִי יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְכַד אִתְקַשְּׁטַת קֻדָּמֵיהּ בִּלְבוּשִׁין שַׁפִּירִין דְּאִנּוּן לְבוּשֵׁי כַּפָּרָה, אִתְקְרִיאַת צִיץ דִּילֵיהּ, מִצְנֶפֶת דִּילֵיהּ, אַבְנֵט דִּילֵיהּ, אִיהִי כְּלִילָא מֵאַרְבַּע בִּגְדֵי לָבָן מִסִּטְרָא דִּימִינָא, וּמֵאַרְבַּע בִּגְדֵי זָהָב מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, בְּהַהוּא זִמְנָא דְּאִתְקַשְּׁטַת בְּאִלֵּין לְבוּשִׁין דְּכַפָּרָה אִתְּמַר בָּהּ (אֶסְתֵּר ה, א): וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, וּבְהוֹן עָאלַת לְפְנַי וְלִפְנִים, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם): וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית.

וּבְהוֹן נָשְׂאָה חֵן בְּעֵינָיו, וְרָזָא דְּמִלָּה וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם (בְּרֵאשִׁית ט, טז), וּמֵיָּד אדנ״י שְׁמָעָה אדנ״י סְלָחָה אדנ״י הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר (דָּנִיֵּאל ט, יט).

פּוּרִים אִתְקְרִיאַת עַל שֵׁם יוֹם הַכִּפּוּרִים, דַּעֲתִידִין לְאִתְעַנְּגָא בֵּיהּ, וּלְשַׁנּוּיֵי לֵיהּ מֵעִנּוּי לְעֹנֶג, וּמַה דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא אָסוּר בֵּיהּ נְעִילַת הַסַּנְדָּל, בְּהַהוּא זִמְנָא אִתְּמַר בָּהּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ב): מַה יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב, וְעִנּוּגָא וְחֶדְוָה וְכַמָּה טָבִין מְזוּמָנִין לְגַבָּהּ, וְדָא יְהֵא בְּזִמְנָא דְּפוּרְקָנָא בַּעֲגָלָא.

וּמָאן גָּרַם עִנּוּי לִשְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא, אֶלָּא רָזָא דְּמִלָּה וּבְכֵן אָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כַדָּת (אֶסְתֵּר ד, טז), בְּגִין דְּעָאלַת בְּלָא בַּעְלָהּ, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (דְּבָרִים לג, ב): מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, דְּבַטִּילוּ בָּהּ אוֹרַיְיתָא, וְדָא גָּרַם אִבּוּדָא דְּבֵית רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (אֶסְתֵּר ד, טז):

וְכַאֲשֶׁר אָבַדְתִּי אָבָדְתִּי, וְעִם כָּל דָּא אַף עַל גַּב דְּעָאלַת בְּלָא בַּעְלָה דְּאִיהוּ דִּבְרֵי תוֹרָה, עִם כָּל דָּא עָאלַת בַּאֲבָהָן, דְּאִנּוּן שִׁלְשֶׁת יָמִים לַיְלָה וְיוֹם דְּאִתְעַנַּת בְּהוֹן, וְאִנּוּן סַהֲדִין דְּעוֹלֵימְתָא עָאלַת בֵּיהּ לְמַלְכָּא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם ב, יג): וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ, נַעֲרָה וַדַּאי בָּאָה אֶל הַמֶּלֶךְ דְּאִישׁ לֹא יְדָעָהּ אֶלָּא בַּעְלָהּ, וּכְמָה דְּבָעֶרֶב הִיא בָאָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי, הָכִי נַמִּי בַּבֹּקֶר הִיא שָׁבָה נַעֲרָה בְּתוּלָה וַדַּאי.

וּבָהּ עֶרֶב וָבֹקֶר פַּעֲמַיִם קוֹרִין לְיִשְׂרָאֵל בַּעְלָהּ, וְסַהֲדִין עֲלָהּ דְּלָא חֲלִיפַת לֵיהּ הִיא וּבְנָהָא בְּאָחֳרָא, וּבְגִין דָּא יִשְׂרָאֵל אָמְרִין בְּכָל יוֹמָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יהו"ה אלהינ"ו יהו"ה אֶחָד, שְׁמַ"ע אָחָ"ד, שֵׁ"ם אָ"ח עַ"ד, אָ"ח נָטִיר לָהּ, בְּגִין דְּאָח לְצָרָה יִוָּלֵד (מִשְׁלֵי יז, יז), וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים לב, ז) אַתָּה סֵתֶר לִי, בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ (דְּבָרִים כח, ו), יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ (בְּרֵאשִׁית מט, כח), בְּגִין דְּבֵיהּ יהו"ה וּבֵיהּ ד', בֵּיהּ אִיהִי נְטִירָא.

וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (אֶסְתֵּר ב, ז): וַיְהִי אֹמֵן אֶת הֲדַסָּה, הוּא אוּמָן דִּילָהּ וְאִיהִי אֻמּוּנָה דִּילֵיהּ, וְדָא אִיהוּ דְּאִתְּמַר (שָׁם, כ): כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ.

טו תשרי

וְלָא נָגַע בָּהּ נוּכְרָאָה דְּאִיהוּ אֲחַשְׁוֵרוֹ״שׁ, בְּגִין דְּאָח עִמָּהּ וַדַּאי, וְאִיהוּ סָתִיר לָהּ מִנַּיְהּ, בְּמַאי סָתִיר לָהּ מִנַּיְהּ בִּנְקֻדָּה דְּאִיהִי קוֹצָא דְּאָת ד׳ מִן אֶחָד, א״ח נְטִיר ד׳, דְּלָא יִתְקָרִיב לְגַבָּהּ אַחֵר, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מב, ח): אֲנִי יהו״ה הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן, וְהַאי נְקֻדָּה אִיהִי אוֹת בְּרִית, דְּבָהּ אִשְׁתַּלִּים א״ח לְעֻשָּׁר, וּבָהּ אִתְעֲבִיד עֻשָּׁר.

וּמַאן דְּמְשַׁקֵּר בִּבְרִית מִילָה גָּרִים לְאִסְתַּלְקָא מִינַּיְהּ [נח.] שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי יְחוּדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשַׁלִּיט עֲלַיְהּ ש״ד דְּאִיהוּ אַחֵר.

וַדַּאי י׳ דְּשַׁדַּי, אִיהִי קוֹצָא מִן ד׳ דְּאֶחָד, וְאִם מְשַׁקֵּר אַעֲבַר קוֹצָא מִן ד׳ מִן אֶחָד וְאִשְׁתָּאַר אַחֵר, וּבְגִין דָּא אָמַר קְרָא (שְׁמוֹת לד, יד): לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר וְגוֹמֵר, וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּשָׁלְטָא עַל בַּר נַשׁ שֵׁד דְּאִיהוּ אֵל אַחֵר, אִיהוּ מִשְׁתַּעְבֵּד בֵּיהּ בְּכָל מִינֵי עִנּוּיִין, וְחוֹבָא דָּא גָּרִים לְיִשְׂרָאֵל לְאִשְׁתַּעְבְּדָא בְּהוֹן אֻמִּין דְּעָלְמָא.

וּמַאן דְּנָטִיר אוֹת בְּרִית בְּכָל אֲתַר דְּאִיהִי, בֵּין בִּבְרִית מִילָה, בֵּין בְּשַׁבָּת וְיוֹמִין טָבִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לֵיהּ בְּגִינָהּ בְּכָל אֲתַר, וּמְכַסֵּי עֲלוֹי מִשְׁנָאוֹי, כְּגַוְונָא דְּמֹשֶׁה דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים צא, א): בְּצֵל שַׁד״י יִתְלוֹנָן, וּכְגַוְונָא דְּאֶסְתֵּר דְּסָתִיר לָהּ מֵאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ דְּאִיהוּ עָרֵל וְטָמֵא, וְשַׁוִּי בְּאַתְרָהּ שֵׁנִית בְּדִיוּקְנָא דִּילָהּ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (אֶסְתֵּר ב, יג): כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר וְגוֹמֵר, בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי, וְאִיהוּ נָטִיר לָהּ מֵהָמָן הָרָשָׁע, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים לב, ז): מִצַּר תִּצְּרֵנִי, דְּאִיהוּ צַר וְאוֹיֵב.

וּבְגִין הַאי קְנָאָה דְּכַסְּיֵ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹת דִּילֵיהּ עַל אֶסְתֵּר, דְּאִיהִי קְדוּשָׁה דִּילֵיהּ, דְּלָא אִיהִי קְדוּשָׁה פָּחוּת מֵעֲשָׂרָה, אִתְלַבְּשׁוּ עֲשָׂרָה כְּתִרִין תַּתָּאִין בַּעֲשָׂרָה בְּנִין דְּהָמָן, דְּתַמָּן אֵל אַחֵר, דְּהָמָן אָמַר וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף אֶשְׁקוֹל וְגוֹמֵר (אֶסְתֵּר ג, ט), וְכֹלָּא לְנָטְלָא נוּקְמָא מֵאֶסְתֵּר וְאוּמָתָהּ, דְּאִתְּמַר בָּהּ (שָׁם ה, א): וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָסַר לוֹן בִּידָהָא וּבִידָא דְּאוּמָתָהּ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ (שָׁם ט, כה), וְאִיהוּ עָבַד עֵץ גָּבוֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיל נוּקְמָא מִנֵּיהּ וּמִבְּנוֹי בִּשְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, דְּמָחֲאַת לְמִצְרָאֵי חֲמִשִּׁים מַכּוֹת.

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא אִתְקְרִיאַת צְדָקָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּעַל צְדָקָה, וּבְגָלוּתָא אִיהִי עֲנִיָּה, וּבְנָהָא עֲנִיִּים, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּבְיָכוֹל אִיהוּ עָנִי כַּד אִיהוּ בַּר מַאַתְרֵיהּ, וּבְגִינָהּ אִתְּמַר (יְשַׁעְיָה לג, ז): הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חֻצָה וְכוּ׳, וּבְאָן אַתַּר אִיהוּ עָנִי וְאִיהִי עֲנִיָּה, בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ בְּרִית, וּבְגִין דְּחָאבוּ בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא אִיהוּ נָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ (אִיּוֹב יד, יא) בְּבַיִת רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי בֵּיהּ חֲרֵבָה וְיבֵשָׁה, בְּגִין דְּאִנּוּן גָּרְמֵי דְּיִתְכַּנְּשׁוּן מִנֵּיהּ מַיִין עִלָּאִין, וּשְׁכִינְתָּא אִשְׁתְּאַרַת יְבֵשָׁה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית א, ט): יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

סוכות

ט	יום ראשון	**ערב יום הכיפורים** עלות השחר (72 דק') ... 5:13 נץ החמה ... 6:25 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:42 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:31 שקיעה ... 6:37 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:50	הדלקת נרות (40 דק') 5:57 (20 דק') 6:17	**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ב ירושלמי: שבועות כה תוספתא: עדיות ב נ"ך: שמואל ב יח משניות: זבחים ח זוהר: משפטים קיג. תיקוני זוהר: טז תשרי	20
י	יום שני	**יום הכיפורים, יזכור** עלות השחר (72 דק') ... 5:14 נץ החמה ... 6:26 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:42 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:31 שקיעה ... 6:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:48	מוצאי יום הכיפורים ר"ת: 7:48	**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ג ירושלמי: - תוספתא: עדיות ג נ"ך: שמואל ב יט משניות: זבחים ט זוהר: משפטים קיג. תיקוני זוהר: י תשרי	21
יא	יום שלישי	עלות השחר (72 דק') ... 5:14 נץ החמה ... 6:26 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:30 שקיעה ... 6:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:47		**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ד ירושלמי: שבועות כו תוספתא: עבודה זרה א נ"ך: שמואל ב כ משניות: זבחים י זוהר: משפטים קיד. תיקוני זוהר: יא תשרי	22
יב	יום רביעי	עלות השחר (72 דק') ... 5:15 נץ החמה ... 6:27 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:30 שקיעה ... 6:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:46		**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ה ירושלמי: שבועות כז תוספתא: עבודה זרה ב נ"ך: שמואל ב כא משניות: זבחים יא זוהר: משפטים קיד: תיקוני זוהר: יב תשרי	23
יג	יום חמישי	עלות השחר (72 דק') ... 5:16 נץ החמה ... 6:28 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:30 שקיעה ... 6:31 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:44		**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ו ירושלמי: שבועות כח תוספתא: עבודה זרה ג נ"ך: שמואל ב כב משניות: זבחים יב זוהר: משפטים קטו. תיקוני זוהר: יג תשרי	24
יד	יום שישי	**ערב סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:16 נץ החמה ... 6:28 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:28 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:29 שקיעה ... 6:30 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:43	הדלקת נרות (40 דק') 5:50 (20 דק') 6:10	**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ז ירושלמי: שבועות כט תוספתא: עבודה זרה ד נ"ך: שמואל ב כג משניות: זבחים יג זוהר: משפטים קטו: תיקוני זוהר: יד תשרי	25
טו	שב"ק	**שבת קודש וחג סוכות** עלות השחר (72 דק') ... 5:17 נץ החמה ... 6:29 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:43 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:29 סו"ז תפילה ... 10:29 חצות היום ... 12:29 שקיעה ... 6:29 צה"כ לשיטת ר"ת ... 7:42	מוצש"ק לשיטת ר"ת: 7:42	**לימוד יומי:** בבלי: כמכורות ח ירושלמי: שבועות ל תוספתא: עבודה זרה ה נ"ך: שמואל ב כד משניות: זבחים יד זוהר: משפטים קטו. תיקוני זוהר: טו תשרי	26

בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם אוֹחֵז אֶת אַרְבַּעַת הַמִּינִים וּמְנַעֲנֵעַ אוֹתָם, מֵאֵי מֵאֵי מְסַגֵּל לְבַקֵּשׁ אָז מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁלִּבּוֹ חָפֵץ!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)